

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CX П'ЯТНИЦЯ, 17 СІЧНЯ 2003 РОКУ ЧИСЛО 3 VOL. CX FRIDAY, JANUARY 17, 2003 No. 3

Нащадок Анни Ярославни привіз до Львова свято

ЛЬВІВ. – У ніч на старий Новий рік у Львівському оперному театрі відбувся великий королівський вечір на допомогу дітям України. Його організувала Асоціація королівських родин Европи, створена 15 років тому у Франції. А присвячений королівський вечір пам'яті принцеси Анни Ярославни, королеви Франції, доньки князя Київського Ярослава Мудрого.

Кілька років тому Україну, і зокрема Львів, уперше відвідав нащадок королеви Франції Анни Ярославни, 29-річний принц Шарль Філіп Орлеанський – онук графині Паризької, племінник герцога Франції, нащадок королівського трону Франції. Принц Шарль відгукнувся на запрошення французької асоціяції „Весна", яку очолює громадянка Франції, українка за походженням Уляна Чайківська, яка упродовж довгих літ привозить допомогу для львівського спеціялізованого шпиталю, де лікують дітей – жертв Чорнобиля.

Відтак, з ініціятиви принца Шарля Філіпа та керівника Асоціації королівських родин Европи Жака Анрі Оклера, й народилася ідея провести у Львові перший український королівський доброчинний баль. Асоціяція королівських родин Европи, яка об'єднує всіх нащадків французьких королів, щороку організовує у Парижі урочисті благодійні вечері, неформальні зустрічі, історичні конференції. У них беруть участь аристократи, міністри, академіки, видатні митці, письменники, політичні діячі.

Жак Анрі Оклер сказав: „Принц Шарль Філіп, який тут присутній, є символом історичного минулого двох народів – України та Франції. Я дуже хочу, щоб наш благодійний королівський баль мав успіх".

На королівському вечорі у Львівській опері, окрім принца, була присутня графиня Елізабет д'Удекем д'Акоз, сестра принцеси Матільди, майбутньої королеви Бельгії. Це її перший приїзд в Україну. Графиня зауважує: „Мої перші враження від Львова чудові. Для мене цей королівський баль в Україні як маленьке дитя. По маминій лінії я теж львів'янка. Маю надію, що пожертви допоможуть дітям, які потребують допомоги".

На жаль, у зв'язку з жалобою до Львова не прибула принцеса Беатріс де Бурбон-Сісіль – донька голови сицілійського королівського дому та мати принца Жана Наполеона Бонапарта – спадкоємця імператорського трону Франції. Однак принцеса Сісіль привітала перший благодійний баль в Україні і теж висловила надію, що зібрані кошти допоможуть хворим дітям. Принцеса очолює численні благодійні допомогові організації світу. Надсилала вона допомогу і у Львів.

Принц Шарль Филип Орлеанський і графиня Елізабет д' Удекейм д'Акоз розмовляють із маленькими учасницями благодійного балу в Оперному театрі у Львові 13 січня 2003 р. *Фото УНІАН*

Щоб потрапити на королівський баль у Львівську Оперу, треба було сплатити внесок на суму 250 евро (1 евро – 1,05 ам. дол.). Усього ж на баль було видано 200 запрошень. Зібрані тут кошти французькі організатори передадуть львівським дитячій міській та спеціялізованій лікарням.

Галина Терещук

США – про співпрацю України з НАТО

ВАШІНҐТОН. – У 2003 році НАТО працюватиме в трьох напрямках удосконалення оборонного альянсу з метою збереження стабільности: в напрямі зміцнення наявного потенціялу, в напрямі приєднання країн – кандидатів, запрошених на Празькій зустрічі, й по-третє – в напрямі поглиблення взаємин з країнами на схід від розширеного НАТО. Про це заявив постійний представник США в НАТО Ніколас Бирнс під час зустрічі з американськими експертами в Університеті Джона Гопкінса у Вашінгтоні. При цьому він підкреслив, що країни на схід від НАТО є стратегічно важливими для європейської безпеки і стабільности. Малося на увазі Росію, Україну, держави Центральної Азії та Кавказу. Як відомо, Росія не висловила бажання вступати до НАТО, проте завдяки дуже добрим особистим стосункам між президентами Владіміром Путіним та Джорджем Бушем поширила сферу співпраці з альянсом до безпрецедентних досі маштабів.

Такі ж плани були й для України – однак тут, на відміну від Росії, НАТО опинилося перед проблемою, яка походить з Києва. Американський дипломат зазначив: „Ми вважаємо, що Президент Л. Кучма ухвалив рішення про продаж радарних систем „Кольчуга" Іракові, і саме це загальмувало стосунки України й НАТО. Ми не бачили можливости піднести взаємини НАТО з Україною до нового рівня тоді, коли Україна безвідповідально поставилася до передання зброї країні, яка є головним порушником стабільности на Близькому Сході".

За словами Ніколаса Бирнса, ще є надія, що в недалекому майбутньому Україні пощастить прийти до активнішої співпраці з НАТО з метою збереження стабільности в Европі.

В кожному разі, НАТО продовжує тісно співпрацювати з Києвом – проте не на найвищому рівні, а тільки на рівні міністрів. Подібними є й взаємини Вашінгтону з Києвом.

Радіо „Свобода"

Більшість службовців України причетні до хабарництва

КИЇВ. – Центр „Соціяльний моніторинг" та Український інститут соціяльних досліджень за всебічного сприяння Програми розвитку ООН в Україні провели загальнонаціональне соціологічне опитування з проблеми хабарництва і 15 січня оприлюднили його результати. 78 відс. опитаних громадян України вважають, що більшість або всі посадові особи залучені до хабарництва та корупції.

Думки, що майже ніхто з них не залучений до корупційних процесів, дотримується менше 1 відс. опитаних.

Серед тих, хто вважає, що більшість або майже всі посадові особи залучені до хабарництва та корупції, переважають соціяльно найактивніші особи віком 18-50 років. Більш негативно, порівняно з іншими, оцінюють ситуацію щодо хабарництва та корупції особи, чия трудова діяльність пов'язана з сільським господарством і фермерством або підприємництвом. Чим вище влада, тим більше опитані вважають її корумпованою. Така думка пояснюється закритістю влади, низьким рівнем поінформованости щодо діяльности влади та низьким рівнем довіри до органів влади.

Протягом минулого року 30 відс. опитаних „додатково платили" за послуги державних службовців. В середньому 23 відс. опитаних вважають припустимим оплачувати послуги державних службовців, тобто давати їм хабар для вирішення проблеми або просування справи у необхідному напрямі, що свідчить про м'яке ставлення до хабарів як супутнього засобу вирішення питань при контактах зі службовцями. Українцям найчастіше доводиться давати хабарі лікарям, щоб отримати

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Українці виступають за вступ України до ЕС

КИЇВ. – 68.9 відсотка українців вважають, що Україна повинна йти шляхом вступу до Европейського Союзу. Про це свідчать результати опитування, проведеного Українським демократичним колом на замовлення Інституту політики. При цьому 37.6 відсотка повністю підтримують необхідність вступу України до ЕС, 31.3 відсотка – скоріше підтримують, 7.8 відсотка – скоріше не підтримують, 6.1відсотка – зовсім не підтримують. Разом з тим, лише 37.3 відсотка українців вважають, що Україна має робити все необхідне для вступу в НАТО. Цілком згодні з цим положенням лише 17.5 відсотка опитаних, скоріше згодні – 19.8 відсотка, скоріше не згодні – 18.2 відсотка, зовсім не згодні – 22.8 відсотка. Опитування проводилося 29 листопада – 9 грудня на всій території України. Загалом опитано 2000 осіб віком понад 18 років.

Екологічна ситуація в Україні – незадовільна

КИЇВ. – Міністер екології і природних ресурсів Василь Шевчук заявив, що теперішню екологічну ситуацію в Україні не можна вважати задовільною. Про це він заявив 13 січня під час доповіді на парляментських слуханнях „Про дотримання вимог та ефективність природоохоронного законодавства України". За словами міністра, впродовж 2001 року в атмосферне повітря, водні та земельні ресурси країни потрапило понад 60 млн. тонн забруднювальних речовин. З них понад три чверті – токсичні відходи. За словами В.Шевчука, наявна екологічна ситуація значною мірою зумовлена недостатнім фінансуванням природоохоронних заходів, спрямованих на зниження рівня забруднення атмосферного повітря. Він підкреслив, що в більшості промислових міст України забруднення атмосферного повітря перевищує гранично допустимі концентрації небезпечних речовин. Найбільший рівень забруднення спостерігається в Одесі, Луцьку, Слов'янську, Донецьку, Дніпропетровську, Маріюполі, Єнакієвому, Краматорську, Макіївці та Дніпродзержинську.

Суд прийняв рішення на користь Катерини Чумаченко-Костенко

КИЇВ. – Верховний суд України визнав незаконним рішення Шевченківського районного суду столиці про звільнення від відповідальности телерадіокомпанії „Інтер" і газети „Кієвскіє вєдомості" у тій частині, що ці ЗМІ звільняються від обов'язку спростування відомостей, поширених стосовно дружини провідника „Нашої України" Віктора Ющенка Катерини Чумаченко. Як повідомив адвокат К.Чумаченко Микола Полудьонний, таке рішення Верховний суд ухвалив 8 січня ц. р. К.Чумаченко подала позов проти російського журналіста Михайла Леонтьєва, який, на її думку, образив її честь та гідність. Позов було подано і проти видань, які розповсюдили його заяву. „У першому рішенні Шевченківського суду відповідальність було покладено лише на М. Леонтьєва як автора висловлювання. Натомість „Інтер" та „Кієвскіє вєдомості", які поширили неправдиву інформацію, було звільнено від відповідальности, тобто від обов'язку спростувати її та компенсувати позивачці збитки за завдану моральну шкоду", – пояснив адвокат. Верховний суд надіслав справу на новий розгляд у Шевченківський райсуд. „Зараз суд першої інстанції має усунути всі недоліки і змусити організації, які поширили неправдиві відомості, що ганьблять честь і гідність Катерини Чумаченко і є втручанням у її приватне життя, спростувати цю інформацію". 30 січня 2002 року Шевченківський районний суд Києва своїм рішенням зобов'язав ведучого авторської програми „Однако" М.Леонтьєва в етері упродовж 30 днів спростувати неправдиву інформацію, яку він подав у своїй програмі 10 квітня 2001 року. Також суд постановив стягнути з нього на користь Катерини Чумаченко дві з половиною тисячі гривень, а також 25 грн. 50 коп. як повернення державного мита.

А. Зленко не вбачає підстав для висилання В. Черномирдіна з України

КИЇВ. – Міністер закордонних справ України Анатолій Зленко вважає, що не існує підстав для висилання посла Російської Федерації Віктора Черномирдіна з України. 19 грудня в Києві на „круглому столі" посол Росії намагався давати вказівки українському міністерству закордонних справ, якими повинні бути взаємини України зі США та европейськими країнами, і закликав до згортання цих взаємин. На думку деяких депутатів Верховної Ради, такі дії В. Черномирдіна несумісні зі статусом дипломата. Відповідаючи 10 січня на запитання журналістів, А. Зленко зазначив, що взагалі „не розглядає це як скандал". „Я розглядаю це як полеміку, де кожен може висловити свою власну думку", – сказав він, додавши, що до крайніх заходів, у тому числі пов'язаних з висиланням В.Черномирдіна з України, немає підґрунтя і підстав. Він повідомив, що мав зустріч з В.Черномирдіним, яка тривала майже 2.5 години, під час якої „ми обговорили цю ситуацію. Звичайно, є емоції, це зрозуміло, кожен захищає інтереси свої та своєї країни, і тому в емоційному пляні робляться відповідні висновки", – сказав міністер.

2003 рік буде роком міжнародної популяризації гривні

КИЇВ. – Організаційний комітет всеукраїнської акції популяризації гривні 9 січня звернувся до керівництва України і міжнародних організацій з ініціятивою оголосити 2003 рік – роком міжнародної популяризації гривні. Голова Об'єднання патріотичних сил України Микола Габер повідомив, що метою такої ініціятиви є підвищення авторитету України у світі, оптимальне використання і подальший розвиток туристичного і транзитного потенціялу шляхом створення сувенірно-монетної галузі, а також залучення додаткових надходжень до бюджетів усіх рівнів за рахунок використання туристичних і транзитних можливостей регіонів і країни в цілому. З метою популяризації гривні нинішнього року плянується провести ряд міжнародних виставок-презентацій (у січні – в Москві і Страсбургу), свят-фестивалів (19 січня – День хрещення гривні, 14 лютого – День любові до гривні), відкрити в Києві у серпні цього року виставково-торговельний комплекс „Будинок гривні", а також створити державний концерн „Український сувенір" і національну акційну компанію „Монети України". У зв'язку з обміном одногривневої банкноти на одногривневу монету, плянується випустити ювілейну гривню із зображенням князя Володимира.

Українській громадянці скасували смертну кару

КИЇВ. – Громадянці України, харків'янці Вікторії Мамонтовій, засудженій раніше в Тайлянді до смертної кари за наркоперемитництво, замінили вирок на 33 роки і 4 місяці тюремного ув'язнення. 14 січня на інформаційній зустрічі в Міністерстві закордонних справ України речник міністерства Сергій Бороденков заявив, що зовнішньополітичне відомство України увесь час пильно стежило за цією справою. „Український МЗС дуже багато зробив для того, щоб полегшити долю жінки, надати їй правову допомогу", – сказав він. Розглядається можливість екстрадиції засудженої, аби вона могла відбувати покарання в Україні. В. Мамонтова, як стверджує слідство, намагалася перевезти через кордон півтора кілограми героїни. У 2001 році її засудили до смертної кари за володіння наркотиком, призначеним для продажу. Справу розглядали суди всіх інстанцій у тайванській столиці Бангкоку.

2003 рік оголошено роком родини

ЛЬВІВ. – Під час Архиєрейської Божественної Літургії у Святоюрському соборі 8 січня глава Української Греко-Католицької Церкви Архиєпископ Любомир кардинал Гузар оголосив 2003 рік Роком родини. Церква допомагатиме молоді готуватися до спільного сімейного життя. Проголошення Року родини відбулося на другий день Різдва, коли вшановують Пресвяту Богородицю, матір Ісуса Христа Марію. Глава УГКЦ сказав: „Ми повинні подбати про те, щоб сім'я справді стала джерелом освячення, щоб усі родини жили у Бозі". Опісля Богослужіння кардинал Гузар благословив ікону, яка переходитиме з родини в родину і біля якої зможе помолитися кожна сім'я.

ООН допоможе у боротьбі з організованою злочинністю

ВІДЕНЬ, Австрія. – Фахівці ООН нададуть необхідну експертну та консультативну допомогу українським міністерствам і відомствам, які займаються питаннями протидії організованій злочинності та незаконному обігу наркотиків. Як повідомили у пресслужбі Міністерства закордонних справ України, такої домовлености було досягнуто у висліді зустрічі заступника Генерального секретаря ООН, Виконавчого директора Відділення ООН у Відні Антоніо Марія Кости з Постійним представником України при міжнародних організаціях у Відні, Послом Володимиром Огризком. Зустріч відбулася 8 січня. А.М.Коста поінформував про намір здійснити серйозний перегляд першочерговости у праці Управління ООН зі злочинности та наркотиків, оскільки зазначені проблеми несуть загрозу світовій безпеці та стабільності. Постійний представник України наголосив на необхідності активізації допомоги західних держав Центрально-Східній Европі, яка перетворюється на „транзитний шлях для злочинности з Азії в Европу".

Протестували проти вистав російською мовою

ЗАПОРІЖЖЯ. – 10 січня члени Запорізького об'єднання всеукраїнського товариства „Просвіта" ім.Тараса Шевченка пікетували Запорізьку міську раду. Як повідомили в управлінні внутрішньої політики Запорізького міськвиконкому, „причиною організації акції голова міського об'єднання „Просвіти" Анатолій Ажажа назвав проведення в Запоріжжі на офіційному рівні новорічних вистав виключно російською мовою". Там же зазначили, що з початку року це вже третя акція протесту, організована членами запорізької „Просвіти": раніше члени товариства вже пікетували Запорізьку обласну державну адміністрацію та обласну Раду профспілок.

Міжнародний фестиваль вертепів „Різдвяна містерія"

ЛУЦЬК –10 січня розпочав працю V Міжнародний фестиваль вертепів і симпозіум театрів ляльок „Різдвяна містерія". У фестивалі, який тривав до 12 січня, взяли участь театральні колективи з Німеччини, Польщі, Чехії, Угорщини, Білорусі, України, а також науковці цих країн. Щодня його учасники презентували лучанам та гостям міста по 2-3 вистави, вхід на які був безкоштовний. Фестиваль „Різдвяна містерія" став для Луцька традиційним і відбувається в обласному центрі Волині з 1995 року, є спільною ініціятивою Волинського обласного театру ляльок та Міжнародної спілки діячів лялькових театрів, що діє при ЮНЕСКО. Авторами й виконавцями проєкту був художній керівник Волинського театру ляльок, заслужений діяч мистецтв України Данило Поштарук та президент УНІМА, доктор мистецтвознавства професор Генрік Юрковський (Республіка Польща). В рамках фестивалю також проходив науковий симпозіюм „Традиції різдвяної містерії в театрі ляльок". Цьогорічний фестиваль вертепів отримав великий резонанс у міжнародній пресі – про нього інформували ЗМІ більшости країн Европи.

За повідомленнями інформаційних агентств

В. Янукович: „З мене досить тієї влади, яку я маю"

Після перебування 8 січня голови Кабінету міністрів України Віктора Януковича з офіційною візитою в Польщі „Gazeta wyborcza" (Варшава) вмістила 10 січня інтерв'ю з ним. Пропонуємо цю розмову, у скороченому варіянті, увазі читачів „Свободи". Розмову вів Марцін Войцеховський.

– Ви стали прем'єром у важкий для України час. У листопаді і грудні на знак протесту проти дій влади опозиція паралізувала парлямент. Раніше відбувалися бурхливі демонстрації на вулицях. Як можна розв'язати цей конфлікт?

– Жоден уряд не починав праці у легкій ситуації, тож я не є винятком. Коли мій кабінет починав діяльність, тривала системна криза. Парлямент працював надто повільно і не був в стані приймати необхідні рішення. Тому були потрібні зміни.

– Чи наближається розв'язання конфлікту?

– Є перші ознаки стабілізації. Наприкінці року прийнято буджет. За нього проголосували 350 з 450 депутатів – такого ще не бувало в історії України. Проти були тільки комуністи. Вдалося узаконити той його варіянт, який значно збільшує доходи держави. Верховна Рада прийняла також поправки до закону про „відмивання брудних грошей", якого від нас очікував світ. Співпраця уряду з парляментом повинна поліпшуватись.

– Україна переживає складні часи у взаєминах з Заходом, передовсім зі США, які звинуватили Київ у намірі продати Іракові радари „Кольчига".

– Я дуже хотів би поліпшити взаємини з Вашінґтоном. Ми вже зробили певні кроки і робитимемо наступні.

Справа „Кольчуг" є прикрою. Західні експерти, які її вивчали в Україні, працювали ретельно, але покищо я не почув від них жодних конкретних звинувачень. А коли немає доказів, то це означає, що ми – не винуваті. Торгівля зброєю і її виробництво – дуже делікатні справи. Ми не можемо собі дозволити порушення інтересів нашої держави чи наших партнерів (йдеться про вимогу США надати інформацію про „Кольчуги", доставлені до Китаю - Ред.). Це підважило б нашу позицію на ринку озброєнь. Ми зацікавлені у найкращих взаєминах зі США, але хочемо мати партнерів в усьому світі.

– Тривалий час Ви працювали в Донецьку, на сході України, у реґіоні, де переважає російська мова. У вашому уряді немає міністрів з західньої частини України. Як ви зберігатимете рівновагу між заходом і сходом України?

– Коли я став губернатором Донецької области, то намагався робити усе, щоб перестали говорити про проблеми між західньою і східньою Україною. Я підписав першу угоду про співпрацю з Івано-Франківською областю, потім – із Львівською. Завжди просив губернаторів зі заходу, щоб, відвідуючи нас, з повагою ставилися до людей, які говорять російською мовою. Трохи вони з нас сміялися, бо вони говорили російською мовою, а я – принципово – українською. Останнім часом, ще в Донецьку, я намагався вести зібрання і промовляти на них українською мовою. Деякі гості з Києва думали, що це я роблю виключно для них. Не треба змушувати людей говорити українскою мовою, треба заохочувати їх полюбити цю мову, щоб діти їхні вивчали її з приємністю. Мешканці східньої України не винні, що у часи СРСР були змушені спілкуватися переважно російською мовою. Я в Донецьку прожив 52 роки, але почав вчити українську мову і тепер чуюся з нею усе краще. Коли я приїздив з Києва до Донецька, з мене підсміювалися, що я став говорити російською з українським акцентом.

Коли вести мову про уряд, то головним критерієм має бути професіоналізм, а не походження, партійні чи реґіональні критерії. У моєму уряді є спеціялісти з західніх областей України, з якими я дуже добре співпрацюю, вважаю їх досконалими фахівцями.

– Чи Україна може повторити успіх балтійських держав, які ще недавно були частиною СРСР, а тепер стали кандидатами до НАТО і Европейського союзу?

– Україна має свій шлях европейської інтеґрації. Ми усвідомлюємо, що багато часу на цьому шляху втрачено і треба прискорити ходу. Передовсім йдеться про демократичні процеси. Треба усвідомлювати, що на нас чекає багато праці.

– Відколи ви стали прем'єром, поширилися розмови, що ви можете стати кандидатом на майбутнього президента, наступного після Леоніда Кучми, на виборах 2004 року. Це ваші пляни чи чутки?

– У мене часто про це запитують, але я прийшов до уряду на задля влади, а для вирішення конкретних справ. Я хочу, щоб країна досягла господарського поступу, бо цього чекає увесь народ. Люди вимагають не слів, а конкретних дій і таку конкретність я хочу їм забезпечити. Для самореалізації мені вистачить тієї влади і впливу, які я маю. Щодня мушу переконувати політиків, що не йдеться про боротьбу за крісла.

– Які ви маєте враження після візити до Польщі?

– Ми обговорили чимало справ, тепер треба їх вирішувати. Для нас важливим є проєкт трубопроводу Одеса – Броди – Ґданськ і творення інших транспортних шляхів. Співпраця між Україною і Польщею буде плідною за умови, коли наші громадяни відчують у своїх гаманцях її віддачу. Цього бажаю обом народам.

Рік часу потрібно для повної інспекції в Іраку

НЬЮ-ЙОРК. – Міжнародне Агентство з атомної енерґетики заявило, що йому потрібен рік, щоб проінспектувати стан озброєнь в Іраку. США переконані в тому, що Ірак має зброю масового знищення. Інспектори мають подати звіт Раді Безпеки ООН 27 січня. У той час, як інспектори ООН продовжують обстежувати об'єкти в Іраку, іракський уряд знову звинуватив їх у шпигунстві.

За словами віце-президента Іраку Таха Ясіна Рамадана, військові інспектори грають ролю розвідників, і те, як вони виконують свої обов'язки – доводить, що їхня місія не має нічого спільного зі зброєю масового знищення. ООН уже заперечувала подібні звинувачення, висловлені Садамом Гусейном приблизно тиждень тому.

Тим часом 12 січня тисячі американців взяли участь в акції протесту в Лос-Анджелесі проти можливого вторгнення до Іраку, після того як адміністрація Джорджа Буша оголосила, що посилає до Перської затоки черговий континґент військ. Протести в Лос-Анджелесі були найчисельнішими від часу війни у В'єтнамі. Як заявив один із представників Пентагону, до кінця січня кількість американських вояків у районі Перської затоки може становити до 150 тисяч. Спостерігачі кажуть, що цього досить для нападу на Ірак. Очолював демонстрацію відомий голівудський актор Мартін Шін.

Бі-Бі-Сі

24 березня має початися судовий розгляд справи П. Лазаренка

ВАШІНҐТОН. – 20 грудня 2002 року завершилось чергове закрите засідання у справі Павла Лазаренка в США, у якому взяли участь тільки адвокати та суддя Дженкінс, який веде справу. На засіданні були визначені чергові дати засідань та початок процесу заслуховування свідків у цій справі.

На 24 березня призначений початок судових слухань з участю Павла Лазаренка. Американський уряд звинувачує колишнього прем'єр-міністра України у відмиванні грошей на території Сполучених Штатів. Захист стверджує, що злочину не було. Визначена дата з процесуальних причин може бути знову перенесена, але захист активно готується до слухань. Адвокати намагаються зробити все можливе, щоб звільнити свого підзахисного з-під варти, стверджуючи, що це суттєво вплине на ефективність слухань. Син Павла Лазаренка – Олександер, який постійно підтримує контакти з батьком і веде велику частку його справ, в інтерв'ю для Радіо „Свобода" сказав, що Павло Лазаренко реґулярно отримує оперативну інформацію про події в Україні.

Радіо „Свобода"

Жінки приходять у політичне життя

ВАШІНҐТОН. – 7 січня розпочалася 108-ма сесія Конґресу Сполучених Штатів Америки. Новообрані законодавці привели у цей день до Конґресу своїх дітей та внуків. Уперше за 200 років провідником демократичної меншости в Конґресі стала жінка – Ненсі Пелозі з Каліфорнії. Вона розпочала свою політичну кар'єру у 1987 році, сьогодні їй 62. Пелозі є матір'ю п'ятьох дітей та бабусею п'ятьох внуків. Ще декілька відомих жінок зайняли важливі позиції в американській політичній еліті. Серед них Ліза Маковскі з Аляски – дочка губернатора, Елізабет Дол – дружина колишнього кандидата в президенти Боба Дола, сенатор Гіларі Клінтон – дружина колишнього президента. Сьогодні 535 членів обох палат Конґресу мають у своєму складі 74 жінки.

Ще однією особливістю нового складу Конгресу стало те, що новим провідником республіканської більшости в Сенаті став Віл Фріз з Тенесі – перший в історії доктор наук, номінований на провідника.

Радіо „Свобода"

Більшість...

(Закінчення зі стор. 1)

лікування кращої якости, працівникам міліції – у разі порушення правил дорожнього руху, вчителям – щоб більше уваги приділяли дитині, слідчим (прокурорам) – для припинення кримінальної справи, працівникам комунальних служб, працівникам телефонних станцій – щоб швидше підключити телефон, працівникам податкової адміністрації – щоб ухилитися від сплати податків, митникам – щоб прискорити відправлення (отримання) вантажу.

Найчастіше були змушені давати хабарі працівникам автоінспекції опитані в Одеській, Херсонській, Чернівецькій, Сумській, Луганській, Волинській областях; слідчих – у Одеській та Полтавській областях; працівників митниці – у Одеській, Житомирській та Волинській областях; вчителів – у Одеській, Херсонській та Житомирській областях; працівників податкової адміністрації – в Одеській області.

Найгірша ситуація із „додатковою оплатою" послуг телефоністів – 23 відсоткам опитаних доводилося давати їм хабарі за встановлення телефону. Працівникам комунальних служб змушені були „доплачувати" здебільшого мешканці Одеської та Чернівецької областей. Найчастіше змушені „додатково сплачувати" за послуги або давати хабарі мешканці невеликих міст з населенням менше 20 тисяч осіб.

УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

Президент Дж. Буш готовий переглянути рішення

ВАШІНҐТОН. – Президент США Джордж Буш висловив 15 січня готовність переглянути рішення припинити постачання в Північну Корею енерґії й харчових продуктів – за умови, що Пхеньян відмовиться від своєї ядерної програми. Влада КНДР заявила, що вимагає безпосередніх переговорів зі США, та знову поклала відповідальність за кризу на Вашінґтон. Криза у взаєминах між КНДР і світовим співтовариством виникла, коли Північна Корея восени заявила про відновлення своєї ядерної програми. США у відповідь припинили постачання палива у цю країну. Ситуація стала ще напруженішою, коли днями Пхеньян заявив про вихід із Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Папа стурбований діями Москви

ВАТИКАН. – Папа Іван Павло II неґативно відгукнувся на той факт, що російська влада вислала з країни римо-католицьких священників, які походять не з Росії. Це був перший офіційний коментар понтифіка з питання, яке призвело до значних ускладнень у стосунках між Ватиканом і Москвою протягом останнього року. Папа заявив, що очікує від російського уряду конкретних кроків для подолання кризи, згідно з міжнародними зобов'язаннями Москви. Стосунки між Православною і Римо-Католицькою Церквами в Росії ще більше загострилися після рішення Ватикану підвищити ступінь присутности в Росії і утворення чотирьох офіційних єпархій.

Кампанія президентських виборів 2004 року почалася

СТАМФОРД, Кон. – Сенатор Джозеф Ліберман зі штату Конектикат 13 січня оголосив, що буде боротися за висунення своєї кандидатури на пост президента США в 2004 році від Демократичної партії. „Два роки тому нам обіцяли кращу Америку, але тієї обіцянки не дотримано. Отож сьогодні я готовий повести нашу державу до того, що є головне для американського народу. Я готовий захищати його безпеку, відновити його економіку...", – сказав Дж. Ліберман. Бажання стати кандидатом на президента від демократів уже висловили четверо відомих політиків, одначе Дж. Ліберман першим офіційно проголосив свою кандидатуру. Хто з них здобуде мандат кандидувати від Демократичної партії, вирішуватиметься на виборчій конвенції влітку 2003 року. На президентських виборах 2000 року Дж. Ліберман був кандидатом демократів на віце-президента.

А. Кваснєвський відвідав США

ВАШІНҐТОН. – Президент Польщі Александер Кваcьнєвскі 13 січня розпочав офіційну візиту до США, у межах якої провів 14 січня переговори в Білому Домі з президентом Джорджем Бушем. Президенти обговорили нещодавнє рішення Польщі закупити майже 50 американських винищувачів Ф-16 для модернізації її військово-повітряних сил, відповідно з вимогами НАТО. Це замовлення вартістю 3.5 мільярда доларів пов'язують з великими інвестиціями Сполучених Штатів у польську економіку. Однак, рішення Варшави закупити американські, а не европейські бойові літаки обурило деякі держави ЕС, вступити до якого наступного року має і Польща. На переговорах обидва президенти обговорили також кризу довкола Іраку і війну проти міжнародного тероризму. Президент А. Кваснєвський намагався також налагодити взаємини між двома стратегічними партнерами Польщі – США та Україною. Варшава хоче, щоб між Україною і США були добрі взаємини, а тому питання України обговорювалося під час зустрічі президентів Дж. Буша та А. Кваснєвського.

Т. Блейр знову вимагає від С. Гусейна роззброєння

ЛОНДОН. – Під час чергової прес-конференції британського прем'єр-міністра, трансльованої телеканалами, Тоні Блейр так і не дав чіткої відповіді на запитання, чи Британія підтримає США у разі односторонньої війни з Іраком, не схваленої ООН. Він сказав, що не хоче обговорювати гіпотичну ситуацію. Отож остаточного рішення не ухвалено. Представник міністерства з міжнародного розвитку Клер Шорт сказала, що британська громадськість має зупинити Америку, якщо та вирішить напасти на Ірак без дозволу ООН. Тим часом після відїзду 11 січня морської ескадри в район Перської затоки Британія вперше почала розміщувати сухопутні підрозділи для можливої участи у війні проти Іраку. До Кувейту прибули вояки, які мають підготувати передову базу для піхотних, артилерійських і бронетанкових підрозділів.

Ізраїльський суд дозволив участь у виборах двом арабам

ЄРУСАЛИМ. – Верховний суд в Ізраїлі 8 січня скасував рішення про заборону двом арабським депутатам ізраїльського парляменту кандидувати на загальних виборах цього місяця. Ахмад Тібі та Азмі Бішара були дискваліфіковані виборчими установами через звинувачення, що вони підтримують палестинські напади на ізраїльтян. А. Бішара назвав рішення Верховного суду перемогою демократії. Його партію Балаз раніше також було усунено від участи у виборах. А. Бішара був єдиним представником цієї партії у Кнесеті. Оглядачі назвали рішення суду визначальним для арабської громади Ізраїлю, чисельність якої сягає 1 мільйона 200 тисяч осіб. Суд також дозволив кандидувати єврейському екстремістові Барухові Марзелеві, скасувавши попередню заборону. Але судді залишили без змін попереднє рішення, яким заборонено брати участь у виборах міністрові оборони Шавлеві Мофазеві.

Ціни на нафту лишаються високими

ВІДЕНЬ, Австрія. – Ціни на нафту на світових торгах залишилися стабільно високими, попри рішення організації країн-експортерів нафти (ОПЕК) збільшити обсяги видобутку нафти. На нещодавній зустрічі країн ОПЕК у Відні було ухвалено рішення збільшити квоти на видобуток на майже 7 відсотків, або півтора мільйона барелів на добу, у намаганні приборкати зростання цін, що тривало останніми тижнями.

За матеріялами ЗМІ

Україна прагне подолати кризу

КИЇВ. – Україна прагне подолати кризу довіри у взаєминах зі США і продовжує розглядати Америку як партнера. Про це заявив 14 січня на інформаційній зустрічі начальник прес-служби Міністерства закордонних справ України Сергій Бороденков, коментуючи виступ у Вашінґтоні 9 січня Посла США Карлоса Паскуаля, в якому дипломат висловив пропозиції щодо покращення українсько-американських взаємин.

„На відміну від США, ми ніколи не переглядали свою політику стосовно цієї країни", – сказав С.Бороденков. При цьому він зазначив, що „сигнали від К. Паскуаля пролунали, ми сприймаємо їх в цілому позитивно".

Посол США в Україні Карлос Паскуаль, промовляючи 9 січня у Центрі стратегічних досліджень у Вашінґтоні на тему стосунків між Україною та США, заявив, що багато чинників заважають евроатлантичній інтеґрації України.

За словами К. Паскуаля, Україна залишається ненадійною країною, попри її декляровані заяви про бажання інтеґруватися зі Заходом. На відміну від інших колишніх членів Варшавського бльоку, на кшталт Польщі та Словаччини, Україна не впевнена у власній меті, – зауважив американський посол, – залишається слабкою, попри економічне зростання, і залежною від Росії. Американський посол заявив, що хоча українсько-американські стосунки були міцними у минулому, останніми роками вони значно зіпсувалися. Серед причин він зокрема назвав справу Георгія Ґонґадзе, „касетний скандал", але насамперед – справу про продаж радарних систем „Кольчуга" Іракові. Як підкреслив К. Паскуаль, українська влада обіцяла надати США повну інформацію, яка стосується цієї можливої експортної операції, але так цього і не зробила. Отже, американці не могли визначити, чи було все ж таки продано ці системи, і тривожні запитання щодо потенційної безпеки американських та британських літаків в Іраку так і залишилися відкритими. На цій зустрічі з американськими експертами К. Паскуаль обговорив 5 пунктів поліпшення українсько-американських взаємин, беручи до уваги ту обставину, що в Києві дійшли до неправильного тлумачення намірів США щодо України: „Численні українці вважають, що США намагаються підірвати авторитет Леоніда Кучми й замінити його Віктором Ющенком або іншим представником опозиції. Це неправда. США не намагаються ні впливати, ні досягти змін в українській політиці. Нашою метою й надією є посприяти відкритому, вільному й прозорому виборчому процесові, який дозволить українському народові обрати тих, кого вони бажають на керівні посади. І це рішення не в наших руках", – наголосив американський дипломат.

За словами К. Паскуаля, США зберігають щодо України „політику відкритих дверей" і необхідности „відновлення довір'я". Посол К. Паскуаль виклав п'ять попередніх заходів-пропозицій, які посприяли б поліпшенню українсько-американських стосунків: „Наслідки справи з Кольчугами є очевидними, й сьогодні важко припускати, щоб Вашінґтон, чи пак Київ, змінили їхні позиції щодо цієї проблеми, яка зосереджена на президенті України..." Проте певним конструктивним кроком у цьому контексті було б налагодження глибшої „співпраці щодо експортної контролі в Україні".

Другим заходом поліпшення стосунків повинно бути проведення переговорів на урядовому рівні – на рівні міністрів: „Попри труднощі на найвищому рівні ми відкриті до співпраці на такому рівні", – зазначив американський дипломат і додав, що позитивним у цьому контексті було б і поглиблення стосунків Конґресу США з Верховною Радою.

Третім шляхом є підтримка демократичного середовища та утвердження громадянського суспільства, й передумовою для того є визнання опозиції та прав незалежних засобів масової інформації.

Відтак необхідно продовжити співпрацю між збройними силами та оборонними відомствами України й США, зокрема в рамках НАТО.

Останнім заходом, який згадав посол США в Україні К. Паскуаль на зустрічі у Вашінґтоні, є посприяти Україні стати членом реґіональних та міжнародних інституцій – таких, як НАТО й Світова організація торгівлі.

За словами С.Бороденкова, висловленими 14 січня, пропозиції американського посла стали реакцією на послання міністра закордонних справ України Анатолія Зленка. Зокрема пропозиції щодо основних напрямків співробітцтва між державами на найближчу перспективу були викладені в листі А. Зленка на ім'я секретаря Державного департаменту США Коліна Павела, що був надісланий наприкінці грудня минулого року, відзначив С.Бороденков і підкреслив, що „тепер ми бачимо, що і США хотіли б зберегти партнерство з нашою державою". Він визнав, що "справді в наших взаєминах все ще існують певні проблеми, тим не менше можна констатувати збігання позицій в низці принципових питань".

С.Бороденков також зазначив, що українсько-американське партнерство має стратегічний, а не кон'юнктурний характер, тому слід розвивати контакти на тих напрямах, які становлять зацікавлення для обох країн, та продовжувати відкритий діялог з усіх питань, включаючи права людини та свободу преси. Він також запевнив, що Україна готова до взаємодії зі США у питаннях експортної контролі та інших питаннях стратегічного характеру.

Х. Ф.

Рік розвіяних ілюзій

Впродовж минулого року „Свобода" декілька разів порушувала тему „Року України в Росії", друкуючи інформативні та аналітичні матеріяли з цього приводу. Тепер, коли той гучно реклямований „рік" закінчився, належить подати певні узагальнення і висновки. Робимо це, використавши, з дозволу автора, характерні уривки з надрукованої в київському тижневику „Дзеркало тижня" (28 грудня 2002 року) статті Вахтанга Кіпіяні „Гей, слов'яни, гей, слов'яни, москалики і кияни...".

„Нєужель наставішь пушку на свою жєну-хохлушку?..." – під акомпанемент цих та їм подібних „частушок" добіг кінця „Рік України в Росії" – головне пропагандистське дітище московського Кремля й адміністрації Президента України.

За звітний період дві колишні республіки-сестри провели певну кількість оглядів-конкурсів, відкриттів-закриттів та інших заходів. З'їдено ікри чорної чимало, горілки випито — ще більше. Але... дружби народів та економічної доцільности у наших взаєминах — власне того, задля чого державні мужі Росії й України весь рік розпиналися з телеекранів і сцен великих та малих драматичних театрів, більше, на жаль, не стало.

Усвідомлення того факту, що Україна ось уже понад десяток років незалежна, приводить середньостатистичного росіянина в стан афекту.

Передостанній тиждень року делеґація на чолі з головою Української Всесвітньої Координаційної Ради Михайлом Горинем і запрошені ним журналісти провели у п'яти суміжних реґіонах Російської Федерації — від Курська до станиці Лазаревської на Кубані, інспектуючи, так би мовити, офіційне закриття ініційованого президентом Путіним „Року України в Росії".

Мені довелося проїхати лише частину маршруту – трьома областями Центрального Чорнозем'я. Загальне враження – наші сусіди все ще не можуть оговтатися. Усвідомлення того факту, що Україна ось уже понад десяток років незалежна, приводить середньостатистичного росіянина в стан афекту. Чиновник Курської обласної думи досі не може вибачити (ось тільки кому?) розвалу СРСР і порівнює цю „варварську подію" (цитата) з бомбуванням американцями Белграда. І так скрізь...

За офіційними даними Російського статистичного аґентства, у Російській Федерації живе 4,379, 690 українців (ці цифри опубліковано ще до підбиття підсумків перепису 2001 року, тож кількість буде незабаром скориґована, причому у бік збільшення). Якщо орієнтуватися на офіційні реляції, то можна зробити єдиний висновок – ніде у світі так добре не живеться українцеві, як у сучасній Росії. На сайті „Соотєчєствєннік" фінансованому міністерством друку РФ, під гаслом „Українській мові та культурі в Росії надано всі можливості для зміцнення і розвитку" опубліковано такі дані:

„У Росії діє понад 90 українських громадсько-культурних об'єднань. Тільки в Москві діють чотири таких товариств, „фінансова й організаційна підтримка всім цим товариствам здійснюється місцевими органами влади з федерального бюджету".

Це, м'яко кажучи, не зовсім так. Члени українських товариств „Україна-Сейм" (Курськ), „Перевесло" і „Чуття єдиної родини" (Воронеж), що існують не один рік і з якими довелося розмовляти, одностайно стверджують: ніякої підтримки від влади вони не мають. І ніколи не мали — ні на приміщення, ні під кляси, ні на видання своїх інформаційних бюлетенів. Навпаки, час від часу до активістів приходять „поспілкуватися" непримітні товариші з Федеральної служби безпеки і роблять спроби спрямувати діяльність громад у „конструктивне русло". Інакше кажучи — сидіть і не рипайтеся.

Багато що з проголошуваного російською стороною функціонує лише на папері. Читаємо офіційну довідку: „Відкритий і діє Український інститут, зареєстрований як автономна частина Московського педагогічного університету". Інакше кажучи, вивіска є. А якщо говорити по суті, то цей науковий і освітній заклад практично не існує – немає фінансування. Те ж саме з єдиною на 150-мільйонну Росію „українською бібліотекою"...

На глузування скидаються запевнення московських чинів, що „всі українські газети і журнали виходять у Росії при повному дотриманні свободи слова". А газети, видрукувані в Україні, можуть розповсюджуватися „абсолютно вільно і на рівних правах". Але ж не розповсюджуються. Щоправда, за чутками, з нового року одна київська щоденна газета, близька до Віктора Медведчука і дуже неприхильна до Віктора Ющенка, з'явиться в московських кіосках. Нібито домовленості про це досягнуто на найвищому рівні – між главами президентських канцелярій двох країн.

Москва далеко від райцентрів Бєлгородської та Курської областей, де живуть тисячі українців, до Харкова і Сум рукою подати. Але купити україномовну пресу нема де. Самвидавська газетка „Східня Слобожанщина", яку видавав Дмитро Денисенко, уже давно не виходить – немає коштів, хоч російська влада за кожної зручної нагоди хвалиться списком газет, що їх видають українські громади та земляцтва, усі ці газетки і бюлетені давно не виходять, деякі – вже понад десять років...

Щоправда, останнім часом з'явилися нові видання – наприклад, щомісячник на восьми сторінках „Голос України в Західньому Сибіру" в Тюмені. Та й він ледве животіє, відводячи більше половини місця під панеґірики на адресу місцевого губернатора, який виділив бідним українським родичам крихти з багатого нафтогазового пирога.

Така єзуїтська практика змушує українців Росії бити на сполох. Однак їх мало хто чує – і в Москві, і в Києві. Ось цитата зі звернення голови Федеральної національно-культурної автономії „Українці Росії" Олександра Руденка-Десняка до Державної думи РФ: „У Росії немає жодного друкованого українського видання, що виходить більш-менш регулярно. Зареєстровані видання не виходять через відсутність фінансування... Заявка на фінансову підтримку українського видання федерального рівня другий рік поспіль перебуває на розгляді в російських урядових інстанціях, відповіді досі немає".

Путінська Росія щедро фінансує з федеральних і московського міського бюджетів діяльність численних рад у справах співвітчизників, організацій на кшталт затулінського „Інституту країн СНД", кілька інтернет-сайтів, об'єднаних цією ідеєю: росіяни і російськомовні колишньої „однієї шостої", ми пам'ятаємо про вас!

Зустріч із членами українських товариств на Східній Слобожанщині – видовище не для людей зі слабкими нервами. Два-три десятки активістів пенсійного віку. У повітрі сокирою висить побоювання бовкнути щось зайве і повна льояльність до влади. Чи може в такій атмосфері виникнути цілком законна вимога відкрити українські кляси в області, де, лише за офіційними даними, живе понад 120 тисяч українців? З другого боку, якщо „хохлам" непотрібна національна школа, очевидно, що місцевій владі це непотрібно тим більше.

Голова Суджанської районної адміністрації Курської области Микола Ільїн, наприклад, вважає, що на його території з національним питанням усе гаразд. Доказ: головний лікар районної лікарні та головний терапевт – „хохли". Української школи, газети, книг у бібліотеці немає з 30-их років минулого століття. І це при тому, що свого часу Суджанський район входив у Київську губернію, а в листопаді 1918 року – аж п'ять днів! – в УСРР, про що з гордістю розповідають у краєзнавчому музеї.

У всіх реляціях про здобутки української національно-культурної розбудови в Російській Федерації згадується про існування окремих українських клясів і навіть шкіл. У тому числі й у райцентрі Шебекіно Бєлгородської области, що на самісінькому кордоні з Вовчанським районом Харківщини. Насправді немає там ніякого кляcу. Колись він був, але вчителька-ентузіястка втомилася боротися на два фронти – як із чиновництвом від освіти, так і з батьками „маленьких українців", які аж ніяк не палають бажанням відстоювати право своїх дітей на освіту рідною мовою. Дякувати Богу, залишився хоч український гурток...

Микола Ковальов, завідувач катедри слов'янської філології Воронезького держуніверситету, на якій ніколи не переривалося викладання української мови та літератури, вважає, що якби з Москви спускали вниз не лише навчальні пляни, а й гроші, підготування фахівців з мови йшла б набагато краще. А так щорічно катедра випускає всього по 10—12 спеціялістів. Формально випускники університету мають право викладати українську мову, але в жодній школі области немає ні платень, ні вільних годин для вивчення мови, рідної, як мінімум, для третини жителів области.

Завідувачка катедральної бібліотеки Марія Авдєєва розповіла, що зовсім недавно українська значилася в навчальному плані не як окрема слов'янська мова, а як... мовна особливість Воронезького краю.

2002 рік, що проходив під патронатом двох президентів, нічим не допоміг українським громадам Росії, ще й погіршив їхнє становище. Розтанули останні ілюзії на державну підтримку насущних національно-культурних потреб: адже в державі, якою керує Путін, національних проблем „немає, не було і бути не може". Життєві потреби чотирьох мільйонів наших земляків потонули в пропаґандистській риториці - про братерство, слов'янські почуття, бла-бла-бла...

Інформативне засідання в Білому Домі

ВАШІНҐТОН. – 11 грудня в Білому домі відбулося інформативне засідання на тему розширення НАТО та його нової ролі. Серед приблизно 20 учасників, які представляли етнічні громади Центральної та Східньої Европи, було п'ять американців українського походження: Стефан Качарай, Евген Іванців – обидва від Українського Народного Союзу, Михайло Савків – від Українського Конґресового Комітету Америки, Оксана Ксенос від Союзу Українок Америки та Ігор Котлярчук – від Вашінґтонської Групи.

Кондоліза Райс, радник Президента США з питань національної безпеки, започаткувала інформативне засідання коментарями про нову ролю НАТО в Европі. Вона підкреслила, що традиційна оборонна роля НАТО тепер уступає місце ролі, котра зосереджується на поборюванні тероризму та розповсюдженні зброї масового знищення.

Відповідаючи на запитання про взаємини США та України, д-р К. Райс заявила, що США вважають Україну важливою в геополітичному розумінні країною. Зазначивши, що вона звичайно не роз'їждже багато, хібащо з Президентом, К. Райс підкреслила, що їй вдалося відвідати Україну. Вона також натякнула на те, що уряд Президента Джорджа Буша турбує напрямок, який Україна вибрала. „Тоді, коли економічні зміни проходять помало, політичні зміни стали протилежними", зазначила вона.

Закінчуючи свої коментарі, д-р К. Райс сказала, що теперішній уряд турбує й те, що сьогоднішні проблеми в Україні можуть мати неґативний вплив на Росію.

Амбасадор Дан Фрід з Ради Національної Безпеки продовжував провадити згаданим засіданням і відповідати на запитання. Зокрема щодо ролі НАТО Д. Фрід сказав, що нова її роля у поборюванні тероризму та розповсюдження зброї масового знищення не перешкоджатиме у традиційному оборонному зобов'язанні НАТО. Багато питань зосереджувалось на процесі об'єднання в НАТО новозапрошених країн-членів.

Після засідання в Білому Домі українська делеґація обговорила згадане засідання. Члени делеґації погодилися, що продовжується значне ізолювання України, а також і те, шо до України ставляться інші вимоги, як до Росії.

Евген Іванців

Шануймо світлі річниці

...Був наш великий день, коли народ безсмертний
піднятися посмів до вільного життя:
наперекір богам, що призначили вмерти,
наперекір судам – величне воротгя.
Так іскорка мала, що йшла метеоритом,
і думка запальна, народжена в серцях,
Титановим вогнем, Христовим заповітом
живе - палахкотить, мов дух, що без кінця. ...

Остап Тарнавський

Зберігаючи в пам'яті та шануючи знаменні історичні події, даємо можливість майбутнім поколінням з ними познайомитися, їх вивчити, осягнути, виправити зроблені помилки та знаходити кращі можливості в майбутньому. Здійснюючи це, маємо право змагатися за поліпшення долі України та народу у світовому співтоваристві. Пам'ятаймо та усвідомлюймо молодші покоління, хто вони та чиї діти, спрямовуймо їх до правильних джерел фактів, які зображають вікові змагання багатьох поколінь українського народу за своє самовизнання та власну державу. Зокрема змагаймо підкреслити важливість шанування річниць світлих подій в історії нашого народу – на їх підвалинах допоможемо молодшому поколінню будувати сильне та здорове майбуття.

У цьому році на 22 січня припадає 85-річчя того величного моменту, коли на Софіївській площі в Києві 1918 року IV Універсалом проголошено світові волю українського народу: ***„Від-нині Українська Народна Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського народу“.*** Це був довгоочікуваний урочистий день великої радости, коли звуки дзвонів і гомін пісень підтверджували прочитані слова універсалу держави. Цю дату 22 січня 1918 року доконче треба шанувати і про неї нагадувати дітям і внукам. Слова IV Універсалу у той пам'ятний день засвідчили незнищимість українського народу, вони в першу чергу були виявом української національної душі, а також виявом визрівання нації, визрівання її волі до суверенности, визрівання її здібностей до побудови держави. Всі, котрим доля дозволила стати спадкоємцями IV Універсалу, мають знати, що на них лежить завдання зберегти його ідеї та не дати пропасти молодій українській державі, як це трапилось 85 років тому через національну несвідомість.

Вшановуючи 85-річчя тієї славної в українській історії дати, треба також пригадати, що рік пізніше, 22 січня 1919 року, сталася радісна подія злуки Західньої Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою в одну неподільну незалежну соборну державу. Події тих днів стали передвісниками здійснення мрії багатьох поколінь, проголошеної Верховною Радою України в Києві 24 серпня 1991 року.

Хоч сьогодні дати світлих подій в українській історії XX сторіччя вже срібляться на скронях давниною, докладаймо всіх зусиль, щоб передати молодшим їх суть і значення. Зокрема на початку цього розбурханого та високотехнологічного XXI сторіччя, постійно та наполегливо переконуймо своїх співвітчизників у доцільності шанування досягнень наших попередників. Доводьмо важливість і конечність зберігати та цінувати минуле – в цьому запорука безпеки на існування. Не шукаймо доконче чужих підтверджень наших стремлінь та досягнень, намагаймося зміцнювати свої кроки власними силами. Одностайно борімося і відкидаймо залишені нам у спадку безхребетність, продажність, брак національної гідности, відсутність віри у Божу справедливість. Непорушно вірмо у власні сили, гідність української людини та розсудливість українського народу, а з тим й у краще майбутнє молодої держави України, котра зовсім недавно ступила на ще незнаний їй шлях незалежної держави. 22 січня 1918 і 1919 років – це дати, що представляють цілу стихію історичної мудрости українського народу, його змагань та сподівань. Вшановуючи їх у потоці історичних подій, вірмо, що й ідеали, виголошені в ті дні, стануть першочерговими, утвердженими та захищеними силою свідомости власного народу. Шануймо їх і не забуваймо того, що було – тоді матимемо повне право творити нову і сильну прийдешність.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про традицію Різдвяних привітань

Ось поволі закінчується Різдвяний період, за усіма календарями, і після Щедрого вечора за т. зв. „старим стилем“ повертаємося вже цілком до щоденного порядку життя.

Що ж залишається нам із тих груднево-січневих днів, повних святочних зібрань, колядування, віншування і зустрічей? Здається, що найтривкішою залишкою завжди є писане слово, зокрема святочні привітання. Але чи справді так воно і далі залишається? Чи будемо далі зберігати мистецькі карточки з Різдвяними побажаннями?

Якось у нас число цих святочних карточок із побажаннями помітно зменшується, а шкода. Їхнє місце самочинно і владно заступає актуальніший та догідніший спосіб віншування – на комп'ютері, який щораз ширше уживають наші співвітчизники тут і там. Але, на щастя, ще не усі використовують цей скорий, дешевий та догідний спосіб святочних віншувань.

Ось, вертаючись із Різдвяного перебування в Україні, я з приємністю взяла цілу гору святочних карточок із новорічними віншуваннями, щоб тут передати їх американській пошті з надією, що вони дійдуть до рук адресатів на день 14 січня, коли за юліянським календарем святкуємо Новий Рік.

Ось у широкому вікні до кімнати головної редакторки „Свободи“ подивляю десятки Різдвяних привітань від вдячних читачів, і всі вони такі різнобарвні, такі цікаві та такі характеристичні для наших святочних побажань!

Немов у відповідь на це, залучую комп'ютер і дивлюся на пошту, що залишилася від часу мого від'їзду в Україну. А там після адрес усіх членів управи товариств, до яких належу, точнісько два слова: „Веселих свят!“ і підпис автора цих „побажань“. Таких „побажань“ було аж п'ять. Як догідно, як скоро і як... холодно. Чи можуть ці два трафаретні слова заступити яку-небудь карточку з кольоровою картиною святочного дійства та особистими побажаннями, навіть коли вони короткі?

Хтось скаже, що комп'ютер тепер – це найбільша перевага комунікації та зв'язку і що завдяки його дії святочні „побажання“ отримують усі, кому належить. Це правда, але Різдвяні побажання мають особливе значення не лише у нас.

Ось беру у руки складені мені до перегляду святкові номери газети „Нью-Йорк Таймс“ і знаходжу там довгу статтю на тему незмінної традиції висилання різдвяних карточок. Виявляється, що ця традиція далі процвітає серед американського населення, в якому пересічна родина висилає і отримує біля тридцяти Різдвяних карточок. І це незважаючи на можливість „скоро і нескладно“ переслати побажання комп'ютерським способом. Чи це не вказує на плекання традиції та давніх звичаїв, що залишилося у повній змін та нових мешканців в Північній Америці? То чому ми починаємо переганяти своїм поступом динамічних американців і бути аж такими „модерними“?

На щастя, все ще є частина нашої спільноти, як тут так і на батьківщині, що не залишає давніх традицій і пише кожного року Різдвяні привітання на гарних, кольорових мистецьких картинках, що радують кожне око і зігрівають кожне серце, думкою і почуваннями, що традиція віншувань і привітань живе і не вмирає, незважаючи на силу технології та вигоди!

О–КА

До Києво-Могилянської академії передано ікону Петра Могили

КИЇВ. – 14 січня у церкві Благовіщення Києво-Могилянської академії відбулася урочиста Літургія на честь видатного православного богослова і просвітителя XYII століття, Митрополита Київського, Галицького і всієї Руси Петра Могили. У цьому зв'язку Посольство України в Румунії передало церкві подарунок – ікону Петра Могили, яка виготовлена монахами-живописцями з Яс з нагоди канонізації Петра Могили Румунською Православною Церквою.

Невтомна діяльність Митрополита Петра Могили, який народився в сім'ї молдавського господаря Симона Могили, є непогасним прикладом дружби, співробітництва і добросусідства між українським народом і народами Молдови та Валахії, які пізніше об'єдналися в Румунії, відзначається у вітальному листі Посла України в Румунії Антона Бутейка на адресу Києво-Могилянської академії та церкви Благовіщення.

Виявом тісної співпраці були близькі зв'язки Києва з Молдовою та Волощиною, заснування шкіл, передання в подарунок друкарень для молдавських і волоських монастирів, допомога у виданні їх перших книг. Заходами Петра Могили у 1640 році у Ясах була заснована колегія на взірець київської, для праці в якій приїхали українські професори на чолі з Софронієм Почаським.

У дусі тісного взаємозв'язку та канонічности Святий Синод Румунської Православної Церкви у 1997 році визнав проголошення святим Митрополита Петра Могили Українською Православною Церквою. 13 жовтня 2002 року в Ясах відбулося урочисте проголошення святим Петра Могили Румунською Православною Церквою – з днем святкування 22 грудня. Румунській стороні були надані матеріяли про життя і діяльність великого ієрарха, про вшанування Петра Могили в Україні – ґрунтовне вивчення та видання його творчої спадщини, відзначення 400-річного ювілею Петра Могили на міжнародному рівні, в ЮНЕСКО. „Передання ікони церкві Благовіщення Києво-Могилянської академії, безумовно, стане ще однією світлою сторінкою у літописі українсько-румунських добросусідських взаємин“, – підкреслив А.Бутейко.

УНІАН

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Збудуємо пам'ятник засновникові УПА Тарасові Боровцеві (Бульбі)

Березнівська районна організація Народного Руху України, районне відділення Союзу Українок та громадськість Рівненської області вирішили встановити пам'ятник генералові-хорунжому Української Повстанської Армії Тарасові Боровцю (Бульбі), який народився в селі Бистричі Березнівського району і тут в 1941 році створив народне військове формування, що боролося за незалежність України. Якщо серед українців на чужині є люди, які знали Тараса Бульбу-Боровця, які шанують пам'ять про нього і розуміють значення національно-визвольної боротьби українського народу, то вони можуть посприяти нам у вирішенні фінансової проблеми побудови пам'ятника. На його будівництво вже переслали по 100 евро В. Огородник із Реґенбурґу та Ю. Семенко з Мюнхену, а також 50 долярів – Д. Ярмоленко з Фалстону, США.

Моя адреса: *вулиця Котляревського, 2а, м. Березне, Рівненської обл., 34600 Україна.*

А. Куц,
голова районної організації НРУ,
м. Березне, Рівненська обл.

Книжка сподобалась Президентові України

Щиро дякую за теплу й змістовну рецензію моєї книги „Старокостянтинівські новели" („Свобода", ч. 44). Мої друзі і я, вихідці з України, з інтересом читають вашу газету. Принагідно повідомляю, що у новорічні дні дістав листа від Президента України Л. Кучми, який, між іншим, пише: „Дорогий друже! Щиро вдячний за книгу „Старокостянтинівські новели", яка написана з теплотою і ніжністю. В ній вам вдалося надзвичайно тонко поєднати враження молодих літ зі складними почуттями людини, що несе величезний багаж прожитих років. У своїй творчості ви постаєте відданим сином рідного народу. Вражають доброта і любов, з якими ви ставитеся до своєї малої батьківщини. І я переконаний, що ваш талант письменника, художника, журналіста, авторитет громадського і культурного діяча вірно служитимуть зміцненню дружби між українським і єврейським народами".

Ісаак Вайнштельбойм,
Нью-Йорк

Прикре непорозуміння в „Рідній Школі"

Через газету „Свободу" хочу поділитись своїми думками і висловити занепокоєння з приводу тієї ситуації, що склалась в „Рідній Школі" міста Чикаґо. 7 вересня 2002 року, в перший день нового навчального року, відбулись загальні збори Товариства, під час яких обговорювалося питання „голосування над змінами в структурі школи".

Одна з тих змін стосувалась учнів 11-ої кляси, а саме: по закінченню 11-ої кляси їм не дозволили здавати матуральні іспити. Замість цього плянується один усний і два письмових іспити тільки за останній рік навчання. Таким чином, починаючи з 2002–2003 навчального року, в одній з найкращих в Америці шкіл українознавства, з ініціятиви Управи товариства „Рідна школа" в Чикаґо, зліквідовані матуральні іспити. За це проголосувало понад 130 батьків учнів, проти – 12. В голосуванні брали участь батьки всіх дітей – від дошкілля до 11-ої кляси.

З цього приводу виникають запитання: Чому доля матури 11-ої кляси в 2003 році вирішувалась голосами всіх батьків? Чи доцільно було виносити на голосування питання про матуральні іспити в 11-ій клясі на загальні збори Товариства, попередньо не повідомивши і не обговоривши це питання з батьками і учнями 11-ої кляси? Якою логікою обґрунтоване скасування матури в 11-ій клясі, учні якої закінчують повний одинадцятирічний курс навчання школи українознавства? 2003 рік буде останнім роком навчання і для учнів 10-ої кляси, оскільки на тих самих зборах було проголосовано за 10-річну форму навчання. Чи доцільно і при такій системі скасовувати матуральні іспити?

Повторення і закріплення пройденого матеріялу не пошкодило б нашим дітям в Америці покращити знання з української мови і літератури, релігії, історії, географії, культури України. Стаючи дорослішими, діти з більшим бажанням і глибшим розумінням засвоюють знання. І це було б не тільки на користь самих учнів, а всієї нашої української громади. На превеликий жаль, таку можливість забрали від дітей „Рідної школи" міста Чикаґо.

Управа товариства, рекомендуючи змінити структуру школи і форму проведення іспитів, повинна була взяти до уваги думки кваліфікованих фахівців, вчителів і директора школи, тим самим орієнтуючись на високий рівень навчання. Скасувавши матуру – головний іспит зрілости в школі українознавства – Управа „Рідної школи" в Чикаґо разом з батьками зробила крок назад.

Моїм старшим синам ще пощастило успішно здати матуру в „Рідній школі" місто Чикаґо. А дочці я не знаю, що відповісти на її запитання: „Чому я не можу здавати матуру, коли я навчалась в школі українознавства 11 років?".

Дарія Василик,
Чикаґо

Не можна ображати учасників вечора

Лист Я. Зелинської-Джонсон „Вшанування О. Омельченка було організоване невдало", опублікований у „Свободі" 27 грудня 2002 року, обурив мене до глибини душі. У листі учасників вечора названо п'яною публікою, а мова йшла про бенкет, на якому були присутні керівники і представники найвпливовіших українських організацій Америки, працівники дипломатичного корпусу України в США, члени української урядової делеґації, очолюваної головою столиці України Олександром Омельченком, українські спортовці світової слави – брати Віталій і Володимир Клички, народні артисти України Ніна Матвієнко та Олександер Василенко, представники чужоземних компаній та ін.

Я буваю на таких бенкетах вже понад півстоліття, отож маю право висловити особисту думку з цього приводу.

Організатором цієї імпрези був Український Інститут Америки, президентом якого є поважна і авторитетна людина – інж. Володимир Назаревич. Всім відомо, що саме Український Інститут Америки в Нью-Йорку є найбільшою культурно-мистецькою святинею української діяспори в Америці. То ж не дивно, що на бенкет прибуло майже півтисячі осіб, незважаючи на буденний день – понеділок. Люди були надзвичайно піднесені, радісно схвильовані і збуджені цією подією. Кожен старався підійти до високих гостей, зробити знімок чи взяти підпис. Заля була замала для такої кількости учасників бенкету, тому було досить гамірно, але під час виступів посадника Києва Олександра Омельченка, посла України у США Константина Грищенка, президента СКУ д-ра Аскольда Лозинського в залі панувала цілковита тишина.

Пані Зелинська-Джонсон пише, що на бенкеті були присутні представники західних компаній. То чому ж вона не представила їх публіці? І якщо у неї такий великий досвід участи у бенкетах, то чому вона не допомогла своїми порадами молодому ведучому бенкетом Данилові Базаркові? Не личить міжнародному корпоративному юристові з 25-літнім стажем на такому низькому культурному рівні коментувати високе зібрання – відзначення „Людини 2002 року". Ніхто не дав права авторці статті так брутально ображати всіх учасників цього урочистого вечора.

Ярослав Кулинич,
Нью-Йорк

Добродії з нашого села

Андрій Маринюк родом із нашого села Желдець. В роки юності він змушений був покинути цей мальовничий куточок, але рідну землю не забув, через багато років повернувся до рідного порога, завітав до сільської школи. Діти вперше мали можливість спілкуватись з американцем українського походження, тому мов заворожені слухали розповідь літнього чоловіка про своє життя. На прощання гість закупив для школярів підручники з рідної мови, історії України, англійської мови та словники. Недавно Андрій і Люба Маринюки, їхні сини Ярема і Юрій заснували фонд допомоги випускникам нашої школи. У серпні минулого року відбулась презентація фонду. Маринюків на святі представляла Оксана Винницька, почесний консул Канади в Україні. В цей день одержали стипендії випускники Леся Марко, Галина Мазуркевич, Богдана Пайстра, Неля Сторожук. Учителі і школярі вдячні Андрієві і Любі Маринюкам. До речі, комп'ютер, на якому надрукований цей лист, це теж подарунок Андрія і Люби Маринюків. З їхньою допомогою ми також постійно читаємо „Свободу".

Ганна Пайтра,
с. Желдець, Львівської обл.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Організаційні зміни в межах проєкту відродження Союзівки

Український Народний Союз повідомляє про найновіші керівні та організаційні зміни на Союзівці.

У проводі проєкту УНСоюзу щодо оновлення Союзівки став **Нестор Паславський** з Ремзі, Нью-Джерзі, – як директор служби гостинности. Н. Паславський набув великого досвіду у провадженні готелів, працюючи у системі готелів „Ramada" і „Marriott".

Іван Флис, генеральний управитель Союзівки, після 15 років постійної служби залишає цей пост. Він тимчасово залишається на Союзівці – до весни, щоб допомогти новому керівництву Союзівки під час перехідного періоду.

Ми дякуємо йому за його вклад і багаторічну службу, щиро бажаємо успіхів у всіх його майбутніх починах.

Подаємо склад нової Управи Союзівки:

Олеся Ґуран – управителька відділу замовлень і реєстрації. Вона приїхала до нас минулого літа з Фльориди, де працювала у „Best Western Hotel"; **Дарія Нижанківська** – завідуюча відділом праці на Союзівці, відповідальна за утримання порядку і ведення мешканевого господарства Союзівки. Вона є колишньою працівницею Союзівки, яка повернулася до нас з відпочинкової оселі „Nevele"; **Андрій Соневицький** залишається шеф-кухарем, він відповідатиме за весілля, бенкети і гостинні прийняття; довголітня працівниця Союзівки **Соня Семанишин** зайняла нову посаду керівника книговедення і канцелярії Союзівки.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу

Відгук і щедрість наших читачів стосовно доповнення альманахами УНСоюзу архіву „Свободи" була для нас великою і дуже приємною несподіванкою. Стефанія Ракоча з Філядельфії передала у пам'ять своєї тещі св. п. Осипи Ракочої та свого чоловіка св. п. Йоана Ракочого Ювілейний альманах до 40-річчя УНСоюзу (1894 – 1944) і Пропам'ятну книгу, видану 1936 року з нагоди сорокалітнього ювілею УНСоюзу. Обидві книжки їм подарував їхній близький родич св. п. Роман Слободян. Євгенія Чума з Нью-Йорку, дружина св. п. Степана Чуми, колишнього завідуючого друкарні „Свободи", також передала для архіву „Свободи" примірник Ювілейного альманаху УНС 1894 – 1944 років та Пропам'ятну книгу з нагоди 40-річчя УНСоюзу. Щиро дякуємо.

Редакція

Св. п. Юрко Юрків

(1929–2002)

Св. п. Ю. Юрків

18 грудня 2002 року після важкої недуги помер, у віці 73 роки, довголітній секретар 130-го Відділу УНСоюзу Юрко Юрків. Смерть Юрка Юрківа є великою втратою не лише для родини покійного, але також для всієї союзової громади.

Св. п. Ю. Юрків народився 17 вересня 1929 року в селі Малі Дідушичі біля Стрия, у Західній Україні, в родині учителів. Народну освіту здобув у родинному селі, відтак продовжував навчання у стрийській гімназії. У 1944 році родина Юркових подалася на Захід і, перебуваючи у Зальцбурзі, Австрія, Юрко навчався в українській гімназії.

До Америки приїхав у 1948 році. В короткому часі зголосився до американської армії і після військового вишколу у фотографічній частині був призначений до 2-ої Дивізії, яка в 1950 році брала активну участь в боях проти Північної Кореї. Після повернення з Кореї вишколював нових рекрутів. Закінчивши 4-річну військову службу, деякий час працював з Василем Авраменком у його Студії, де допомагав йому у створенні фільмів. Відразу після приїзду до Америки став членом 130-го Відділу УНСоюзу, а від 1972 року – його секретарем, присвятивши цьому відділові 30 років свого життя. Як секретар, він проявив великий хист до організаційної праці, сприяв розвиткові УНСоюзу, постійно приєднуючи нових членів. За віддану працю для УНСоюзу був вибраний делеґатом багатьох конвенцій, де виконував обов'язки голови Верифікаційної комісії. Усі, хто співпрацював з ним, високо цінили риси його характеру – співдружність, шляхетність, працьовитість та бажання допомогти. Ю. Юрків рівнож включився у працю українських американських ветеранів, де був активним до кінця життя.

Парастас відправлено у похоронному заведенні Квін в Асторії, Н. Й., 20 грудня 2002 року, при великій присутності людей, членів українсько-американських ветеранів, поліції міста Нью-Йорку, де він працював у допоміжних частинах.

Похоронні відправи відбулися 21 грудня у церкві Чесного Хреста в Асторії, з участю двох священиків, де внесено домовину, вкриту американським прапором, а почесну стійку держали члени поліції. Похований на українському католицькому цвинтарі Св. Духа в Гемтонбурґу, Н. Й.

У похороні взяли участь представники американського війська – кадети Вест-Пойнту, які виконали весь церемоніял прощання з колишнім вояком.

Покійний залишив у смутку дружину Анну, сина Марка і дочку Реню Апостолос з родинами, сестру Ліду Белендюк з родиною, ближчу і дальшу родину та широке коло друзів.

Вічна йому пам'ять!

Кредитівки можуть вкласти гроші у Союзівку

Після ознайомлення зі статтею Романа Лазарчука „Самопомочі" в Дітройті – 50 років" („Свобода", ч. 49) я дозволю собі звернутись до всіх українських кредитівок, щоб інвестували в Союзівку для своїх членів та їхніх нащадків, за що члени і їхні родини дістануть знижку, перебуваючи на Союзівці. Кредитівки можуть спонзорувати імпрези, концерти, але пожертв не можуть робити, тому що це заборонено федеральним законом. А от інвестиції в імені членів можливі. Українські кредитівки мають гроші, а це гроші нашої громади, то треба вміло цю справу порушити.

Друге. Цікавий і вичерпний допис, що написав його Роман Лазарчук про кооперативу „Самопоміч" з нагоди її 50-ліття, має окремі неточності. По-перше, стверджується, що у 2002 році число членів становило понад 7,000. Тут хіба враховані й ті, що є пасивні. По-друге, капітал перевищує 140 млн. долярів, тобто гідним уваги є те, що на кожний доляр початкового капіталу тепер припадає майже мільйон. У річному звіті на 31 грудня 2001 року, „Самопоміч" показала лише 12,719,660 дол. капіталу (активи – 133,384,049, пасиви – 120,664,389), отже, капітал становить 12,719,660 долярів, а не 140 мільйонів. У статті допущено перебільшення в 11 разів. По-третє, з капіталу 12,719,660 дол. припадає лише 88,331 дол. на кожний доляр початкового капіталу, а не мільйон.

Далі говориться, що активи всіх українських кредитівок в Америці разом дійшли суми 1,8 більйона долярів. Це напевно так, але тут треба відтягнути їхні пасиви, щоб дійти правдивого капіталу всіх українських кредитівок в Америці, тобто треба показати обидві „сторони монети", бо фінансові інституції не існують без активів і без пасивів. „Самопоміч" Дітройту, приміром показує лише 12,719,660 дол. свого капіталу, котрий рівняється 9,54 відс. активів, а напевно інші кредитівки мають вищий процент капіталу, то всі українські кредитівки в Америці мали б на 2001 рік близько 185–195 мільйонів долярів чистого капіталу. Це поважні успіхи українських кредитівок в Америці. Саме з цієї нагоди закликаю всі українські кредитівки Америки інвестувати від 5 відсотків і більше свого капіталу на Союзівку, для своїх членів, їхніх дітей, і внуків.

Микола Татарин,
Ворен, Миш.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Дякуємо читачам „Свободи“ за допомогу

Пише до вас сім'я Абрамових з України, щоб через вашу газету передати подяку тим, які не залишилися байдужими до нашого горя – хвороби сина Антона, а саме Михайлові Дзіману, Андрієві Андріюку, Едвардові та Олені Мельничукам, Теодорові та Олександрі Мельникам, Анатолієві і Раїсі Дорошенкам, Богданові Гасюку, Валентині і Маркові Крамам, Любові Лапичак-Лесько, Іванові Масному, Тетяні і Олександрові Дашкевичам, а також товариству „Самопоміч" в Нью-Йорку і редакції газети „Свобода".

Нехай прийдуть у ваш дім добробут і всілякі гаразди!

О. Абрамова,
м. Красний Луч

Музей С. Бандери в Угрині Старому

Д-р Іван Дідюк (праворуч) передає Владиці Василеві Лостенові подарунок від сестер.

Під час перебування в Україні у зв'язку з будовою монастиря в Гошеві, я був запрошений на освячення історичної церкви в Крилосі. Сестра-настоятелька повезла нас показати музей і пам'ятник Степана Бандери в Угрині Старому, що на Калущині. Тут збудовано гарний і великий будинок музею, встановлений бронзовий пам'ятник провідникові, в музейних кімнатах є багато книжок про життя і боротьбу Степана Бандери.

Згромадження Сестер Пресвятої Родини в Гошеві передало Владиці Василеві Лостенові, який багато допоміг монастиреві, подарунок – різьблену патерицю.

Д-р Іван Дідюк,
Бостон

Історично-меморіяльний музей Степана Бандери в Угрині Старому.

Демонструють, щоб зашкодити Україні

Пересилаючи передплату на 2003 рік, долучую уривки зі споминів д-ра М. Шкільника, які саме читаю. Він пише, як у роки УНР ворожі сили підбурювали несвідомі маси проти українського уряду. Чи не робиться тепер в Україні те саме, що діялось у 1918-их роках?

Телевізійна програма „Контакт" 20 серпня минулого року показувала святкування Дня незалежности України у Чикаґо і з цього приводу – демонстрації в Києві проти уряду, а радше – проти Президента Л. Кучми.

Один з промовців звернув увагу, що демонстрацію проводить не український народ, на що вказували десятки червоних прапорів. Інший промовець „спростував", що мовляв, не важливо, „під якими прапорами народ протестує". А ми знаємо, що і Петро Симоненко, і Олександер Мороз не приховують бажання повернути систему СРСР, святкують день Жовтневої революції, виступають проти незалежности української держави. Український народ карався 70 років „під червоними прапорами" і пам'ятає голодомори, табори, десятки мільйонів страчених у Вінниці, Биківні, Сандормоху, Дем'яновому Лазі, Катині, Дрогобичі, Львові, Бережанах, Чорткові і багато незнаних.

Усі організатори протесту – з одного гнізда. Усі в тій самій партії і дослужились високих посад. Життєвою ціллю для тих демонстрантів є особиста нажива. Хтось з них послав М. Мельниченка шпигувати за Л. Кучмою, хтось дав йому недешеву підслухову апаратуру. Може, хтось з них знищив і журналіста Г. Гонгадзе, щоб підозру кинути на Л. Кучму. А тепер демонструють, щоб ширити у державі нелад і довести, що „хохли" не є здатні управляти державою і їм треба якогось „хозара", „варяга" чи „старшого брата", щоб їм допоміг, бо самі пропадуть.

О. Падик,
Етобіко, Огайо

Дитяча бібліотека потребує електронної інформації

У грудні 2002 року нашій бібліотеці виповнюється 70 років. Вона надає науково-методичну та консультаційну допомогу 127 дитячим бібліотекам области, забезпечує систему підвищення професійної освіти бібліотекарів.

Сучасне життя вимагає використання нових інформаційних технологій в усіх сферах і, особливо, в дитячих бібліотеках. Комп'ютеризована дитяча бібліотека має виконувати особливу місію – забезпечити юним читачам доступ до інформаційних ресурсів і одночасно стати центром виховання інформаційної культури підростаючого покоління.

У „Свободі" (9 серпня 2002 року), яку отримує обласна універсальна наукова бібліотека, ми прочитали статтю, що Товариство „Кобзар" висилає комп'ютери в Україну шляхом оплати спонзором зі США 200 долярів за комп'ютер і ввезенням комп'ютерів в Україну без оподаткування. Звертаємось до всіх небайдужих за допомогою зібрати кошти на комп'ютер для нашої бібліотеки і перетворення її в центр інформаційного розвитку.

Наша адреса: вул. Артема, 84, Донецьк, 83055 Ukraine. Електронна пошта Донецької обласної наукової бібліотеки: dob@libary.donetsk.ua

В. В'язова,
директор обласної дитячої бібліотеки, м. Донецьк

Вітання, полеміка, поради

На свято Василя Великого, 14 січня, багато хто відзначає настання Нового року за старим стилем. З цієї нагоди **Орест Гумінілович** з Йонкерсу, Н.Й., надіслав до „Свободи" щедрівку: *„Сійся, родися, жито-пшениця і всяка пашниця на український Новий рік, щоб краще родило, як торік. Коноплі – до стелі, а льон – до коліна, щоб у хрищених голова не боліла!"*

Надійшли також новорічні вітання від **Національного університету „Києво-Могилянська академія"** разом з бюлетенем „Академічна панорама", від **о. Петра Овада** з Боснії і Герцеговини.

Почесний голова Комітету допомоги України з Нью-Джерзі **Дам'ян Ґеча** переслав низку публікацій голови організації „Жіноча громада" з Дніпропетровська Клавдії Мірецької про відзначення 60-річчя УПА та події, пов'язані з відродженням історії визвольної боротьби в Україні.

Ряд статтей історично-патріотичного спрямування надіслав **Осип Панчишин** з Чикаґо, зокрема календар пам'ятних подій на 2003 рік, розповіді про події січня 1918 і 1919 років в Україні, Ольгу Басараб і Олену Телігу, бій під Крутами, 10-ліття світового з'їзду уродженців Бродівщини, що відбувся у 1993 році.

Спогади про участь полтавців в УПА надіслав **Яків А. Ємець** з Арізони. З Лохвиці до упівців перейшло понад двадцять осіб на чолі зі старшим лейтенантом Червоної армії Василем Прокопенком, що походив з полтавського села Безсали.

Роман Іваницький з Фльориди пригадує перебування у в'язниці Самбора 1941 року, коли в тісній камері зачинили 13 чоловіків, а на дворі червоні кати розстрілювали в'язнів.

Публікації з інших періодиків на теми української історії надіслали **Марія Тимошук** з Орегону, **Ярослава Томич** з Ютики, Н. Й., (цікаву тезу про походження поширеного прізвища Тимошенків від Тимоша Хмельницького обстоює у своїй публікації журналіст Олександер Вівчарик), **Мирослав Бігус** з Канади (він зберіг копію статті „Важкий діялог. Уряд Польщі на вигнанні і українці. 1945-1990" з польського журналу „Зошити історичні" (Париж). **Богдан Каба** з Каліфорнії переслав сатиричний вірш львів'янина Петра Мельничука „Пробудіться, українці" про сучасний стан України.

У редакційній пошті є також кілька критичних зауважень і полемічних листів. **В. Тала** з Кольорадо, відгукуючись на публікації „Свободи" про М. Грушевського, критикує його заклики до повернення еміґрантів в СРСР. **Іван Івахів** з Кольорадо з цієї ж нагоди критикує за помилки В. Винниченка, С. Петлюру, М. Грушевського, а також сучасного діяча з нашої діяспори А. Лисого, наполягає на уточненні кількости померлих з голоду українців у 1932-33 роках.

Докладну аналізу діяльности уряду М. Грушевського зробив у своєму листі **Ярослав Колодій** з Пенсильванії, зокрема він пише: „Як не прикро, але мусимо констатувати, що провідники УЦР йшли у фарватері тих подій, які відбувалися в Росії, а тим часом Росія вже була більшовицькою. І лише ультиматум і аґресія більшовиків проти УНР змусила М. Грушевського визнати, що „федералізм дійсно став кепською забавою".

Роман Савицький, мол., з Нюарку, Н.Дж., уточнює, що в огляді критика Т. Терена-Юськіва „Пам'ятний концерт у 50-річчя УМІ" (27 грудня 2002 р.), диригентку і керівника Філядельфійського відділу УМІ Лесю Пенкальську названо Ненкальською, а скорочену назву Українського музичного інституту подано як УМУ. За помилки перепрошуємо!

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Колядування у Храмі Непорочного Зачаття

Колядники – учні української школи при церкві Непорочного Зачаття.
Фото: Зенон Кущик

ВОРЕН, Миш. – Урочиста подія відбулась 15 грудня у церкві Непорочного Зачаття: учні школи, що діє при церкві, колядували, а ущерть виповнена людьми церква вирувала оплесками. Хотілося б, щоб і наступні покоління вчились і плекали те, що їм передають їхні батьки, церква і суспільство, щоб існування маленької України в Америці не припинялося.

Українська школа адмініструється чином отців Василіян. Вони разом з дирекцією школи зуміли розвинути рівень навчання до тієї міри, що незалежний тижневик „US News & World Report" зачислив її до однієї із 19 найкращих католицьких шкіл Америки.

Концерт, про який йде мова, був доказом сповнення сподівань громади. Музичні керівники Христина Липецька і Володимир Щесюк досягли успіхів. У приміщеннях, не конче сприятливих до навчання музики, без можливости добору співаків, вони змогли навчити дітей і дали концерт, який гарно представив школу. При тім не можна оминути і решти учителів школи, які при мінімальній платні навчили дітей усього, що потрібне і до концерту, і до шкільної вистави.

Адміністрація школи розпочала розбудову її приміщень. Шкільний будинок був призначений для шестиклясної школи, а тепер школа має 12 кляс. Щоб дати дітям належне місце до навчання, кожен вважає своїм громадським обов'язком морально і фінансово підтримати цей почин.

Микола Лаврин

* * *

Концерт складався з двох частин, в програмі були 22 колядки та пісні. Вечір розпочався традиційною колядкою „Бог Предвічний" та вітальними словами пароха церкви Даниїла Чайковського, ЧСВВ. На концерті прозвучали колядки та пісні у виконанні студентів початкової школи. Співали маленькі солісти Лорель Беттс, Наталя Бойко, Дануся Черстило, Ніна Модельська та Анна Смаль, на сопілках грали „Дударики" – учні третьої кляси. Диригував Володимир Щесюк, акомпаніювала Люба Щесюк. В другій частині виступив хор студентів середньої школи та академії під дириґентурою Христини Липецької та при акомпаніяменті Ольги Дубрівни-Соловій, солістка Оксана Вальнюк та ансамбль її однокляснииць – Марії Вітале, Марти Гнатюк, Джіни Голубієвської, Меґан Горан, Мелиси Ружкевич та Адріяни Стебенс, студент 12-ої кляси Роман Лаба (соло на скрипці), солістки Марта Гнатюк та Роман Лаба. Милою несподіванкою був виступ квартету вчителів у складі Христини Липецької, Лесі Лаврин, Пітера Ніла III, Ростислава Смаля та Романа Лаби, в супроводі хору.

Христина Юзич

Вірно служив Богові і Україні

До 100-річчя від дня народження і 30-річчя смерти єп. Василя Величковського

Св. п. Василь Величковський

В житті українського народу завжди церква відігравала величезну ролю. Патріярх УГКЦ Й. Сліпий писав: „...Церква є найвищою і найміцнішою творчою і діючою силою!...Вона є спосібна об'єднати всіх, бо вона стоїть понад партіями, громадами й установами...".

Серед широкого загалу українського духовенства є надзвичайно велике число священиків як Православної Церкви Київського патріярхату, так і УГКЦ, які з жертвенною вірністю і ідеальною чистотою віри виконують свої священичі обов'язки. До числа тих найкращих священиків можна зарахувати Василя-Всеволода Величковського. Він народився 1 червня 1903 року в Станиславові (нині Івано-Франківськ) у давній священичій родині Величковських і Теодоровичів. Батько Василя о. Володимир і мама Анна виховували своїх дітей у глибоко релігійному і національному дусі.

Вже під час навчання в школі Василь належав до тої частини української молоді, яка захищала національні права свого народу. Маючи заледве п'ятнадцять років, Василь як гімназист під час Першої світової війни зголосився добровольцем до Української Галицької Армії. Після програних визвольних змагань він вступає до Львівської духовної семінарії, в 1924 році отримує дияконські свячення з рук Митрополита А. Шептицького. Згодом сам В. Величковський згадував, що слова Митрополита Андрея запали глибоко у його душу і стали напрямними у його цілому житті.

В. Величковський вступає до Новіціяту Отців-редемптористів і через рік, 29 серпня 1925 року, складає чернечі обіти убожества, чистоти й послуху. 9 жовтня того ж року єпископ Й. Боцян рукоположив Василя на священика. Два роки він викладав в ювенаті, а після дістав відрядження до Івано-Франківська, де провадив місійні заняття, які фактично тривали протягом 20 років. 16 листопада 1928 року о.Величковський перейшов до монастиря Редемптористів у Ковелі. Звідси провадив місійні науки на Волині, Підляшші, Холмщині, Поліссі і навіть у Білорусі. Побудував декілька церков, капличок і придодожних хрестів. У 1935 році о. Величківський повертається до Станіславівського монастиря редемптористів, де виконував обов'язки ігумена.

З перших післявоєнних днів совєтська влада посилила тиск на УГКЦ і на її душпастирів. 11 квітня 1945 року енкаведисти арештували Митрополита Й. Сліпого, відтак Теодора Ромжу, Миколу Чарнецького, Григорія Хомишина, Никиту Будку, Йосафата Коциловського, Григорія Лакоту та інших. 26 липня 1945 року був арештований в Тернополі о. В. Величковський. „Або підпишеш про перехід на російське православ'я й відразу повернешся додому, або не вийдеш звідси ніколи", – пропонували йому такий вибір. Він залишився вірним своїй Церкві. Його перевезли до Київської тюрми, там тримали біля двох років, аж тоді суд засудив його до розстрілу.

Понад три місяці о. Величковський перебував серед смертників, чекаючи на виконання вироку. Однієї ночі з гуркотом відчинила двері тюремна сторожа, Величковського повели до начальника тюрми, де почув, що розстріл йому замінено на десять років ув'язнення. Два роки о. Василь перебував у таборі в Кіровській області, а в 1947 році його запроторили на Воркуту, де він працював у шахтах. Там він зустрів багато знайомих земляків, які каралися за приналежність до ОУН-УПА і він їм майже щодня відправляв секретно Службу Божу, вживаючи при тому замість церковного посуду блашанки від консервів.

Останні місяці на шахті о. Василь працював фельдшером у санітарній частині. До краю виснаженого, його звільнили 9 липня 1955 року. Повернувся він до Львова, замешкав на вул. Воз'єднання 11, де спорудив вівтар з порожніх паперових пак і там служив підпільні Служби Божі. В 1959 році Апостольська столиця призначила о. В. Величковського єпископом „Мовчазної Церкви", але офіційна хіротонія відбулася тільки через чотири роки. Таких підпільних душпастирів і Богослужб на заході України було значно більше. Пригадаймо хоч би Митрополита Володимира Стернюка (1907-1997) винятково розумного і жертвенного провідника підпільної УГКЦ. В день працював сторожем, бухгальтером, двірником та санітаром швидкої допомоги, а у вільний час таємно виконував священичі обов'язки.

Однак поліційний нагляд за о. В. Величковським не припинявся, і 2 січня 1969 року, напередодні Різдва Христового, єпископа В. Величковського знову арештували. Трирічне ув'язнення він відбував у в'язниці посиленого режиму в Комунарську на Донбасі. Там набув тяжку хворобу серця і 27 січня 1972 року його звільнили, заборонивши повертатися до Львова. Йому вдалося відвідати в Югославії свою сестру, звідти дістався до Риму, де зустрівся з Патріярхом Йосифом Сліпим та іншими священиками. Його прийняв Папа Павло VI. З Риму, на запрошення Митрополита Максима Германюка, єпископ Василь переїхав до Канади. 30 червня 1973 року, на 70-му році життя, єпископ Василь Величковський помер, похоронили його на катедральному цвинтарі у Вініпезі.

Під час своїх відвідин України в червні минулого року Папа Іван Павло II проголосив Блаженними 27 українських мучеників, які терпіли або віддали своє життя за Христову віру. Між ними є також ім'я Кир В. Величковського. Велика шкода, що до тих 27 українських мучеників і мучениць не приєднано цілого ряду імен наших священиків, які загинули за Христову віру і за приналежність до українського народу. Після 29 років тлінні останки єпископа Василя Величківського перенесено до церкви св. о. Йосафата у Вініпезі.

Митрополит Андрей писав: „Культ мучеників виробляє в душах християн щось з того мужества й відваги, якої треба, щоб життя віддати за віру". Як свідчить життя єпископа В. Величковського, наш нарід зродив непохитних ісповідників Віри Христової, які не відступали ні перед жодними тортурами в ім'я найвищої правди.

Ярослав Стех

Вшанували 60-річчя УПА

МЕНВІЛ, Н. Дж. –17 листопада 2002 року за ініціятивою Відділу УККА і при співпраці громадських організацій Нью-Бренсвіку, Савт-Бавнд Бруку і Менвілу вшановано 60-річчя УПА. Святкування попередили Молебні за душі полеглих на полі слави. У залі української католицької церкви в Менвіл свято-академію розпочато внесенням прапорів та святковим апелем ветеранів УПА. Присягу воїна УПА прочитала Наталка Гуцул. Американський гимн виконала бандуристка Алла Куцевич.

Голова Відділу УККА Олександер Клецор, відкриваючи мистецьку частину свята, представив ветеранів УПА П. Левка та І. Кепшу і попросив о. Андрія Рабія провести молитву. У мистецькій частині програми хор, який переважно складається із іміґрантів т. зв. „четвертої хвилі" української католицької церкви в Нью-Бренсвік, під проводом Богдана Кардаша, виконав молитву „Отче Наш" та упівські пісні. Святочне слово виголосив проф. Іван Головінський. Бандуристки Алла Куцевич і Галина Цеховська виконали пісні з повстанської тематики. Назар Бобеляк продекламував вірш В. Пачовського, „Гимн безсмертної батави". Потім виступали деклематорки Наталка Ференц і Мирослава Штурмай. Перед закінченням мистецької програми Григорій Добуш в імені святкового комітету висловив подяку оо. Андрієві Рабію і Юрієві Сівку, проф. Іванові Головінському, хорові за участь у програмі.

Свято підготували Олександер Клецор, Михайло Захарко, Василь Хомут, Богдан Прятка і Григорій Добуш.

Григорій Добуш

Газета „Час і події" нагороджена орденом

ЧИКАҐО. – В переддень Різдва Христового і Нового року до редакції нашої газети „Час і події" зі столиці України надійшла радісна вістка: Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет за заслуги у відродженні духовности українців в Сполучених Штатах Америки та підтримку Української Православної Церкви Київського Патріярхату нагородив україномовну газету „Час і події" орденом Святого Рівноапостольського князя Володимира Великого третього ступеня.

7 січня в православному соборі святої Софії в Чикаґо відбулося вручення високої нагороди. Генеральний консул України в Чикаґо Борис Базилевський, священики та численні віруючі, які взяли участь в урочистій імпрезі, тепло привітали журналістів часопису, дописувачів та читачів видання.

Анатолій Гороховський,
головний редактор газети „Час і події"

УКРАЇНА І СВІТ

Европа відкриває для себе Григорія Сковороду

Серед помітних ювілеїв минулого року, які відзначалися в рамках ЮНЕСКО, тобто мали міжнародний резонанс, було 280-річчя від народження великого українського філософа Григорія Сковороди. На початку XXI століття світ, і не тільки український, повертається до нього, до його вчення і мудрости, перечитує його твори і відкриває їх для себе по-новому.

Майже ціле століття наука намагалася переконати всіх у простоті і доступності вчення Сковороди. В радянські часи мандрівного філософа ледь не звели до рівня звичайного просвітителя-атеїста – вважає Елізабет фон Ердман, професор-славіст університету німецького міста Ерланген. Вона готує до друку свою монографію „Unohnliche Ohnlichkeit" („Неподібна подібність"), в якій викладе власний погляд на поетику Сковороди. Що спонукало її обрати темою своїх досліджень саме творчість українського філософа? Елізабет фон Ердман відповідає:

– Передусім те, що його справді можна назвати першим філософом у східньоєвропейському реґіоні. Його твори написані такою мовою і включають образи, які не так вже й легко сприймаються. Коли я обрала творчість Сковороди як тему своїх досліджень і спробувала сконцентруватися на ній, то одразу зрозуміла, що існує надзвичайне різноманіття тлумачень його творів.

Особливо проблематичним, або навіть просто неправильним було тлумачення Сковороди в радянські часи, каже німецька дослідниця. Цікаво, що попри той факт, що в дуже багатьох творах Скворода йдеться про Біблію та набожність, частина з них все ж вивчалася у радянській науці, навіть входила до шкільної програми. Сталося так, розповідає Елізабет фон Ердман, що Ленін включив Сковороду до кола діячів, гідних того, щоб їм споруджували пам'ятники в СРСР, і його творчість можна було вивчати.

Однак тоді Григорія Сковороду розглядали насамперед через призму бідняцького походження. Відмову після закінчення Києво-Могилянської академії прийняти почесні духовні сани, а потім працювати вчителем у заможних родинах трактували ледь не як протест проти панівного ладу в Росії XVIII століття. Насправді ж Сковорода обрав для себе шлях мандрівного філософа. Елізабет фон Ердман продовжує:

– За радянських часів були спроби віднайти у вченні Сковороди натяки або початки мислення, яке б пасувало до діялектичного матеріялізму. Його фактично зробили прихильником пантеїзму, філософського напрямку, який ототожнює Бога з природою і вважається передпочатком атеїзму, а в його вченні ніби відшукали твердження про те що матерія - вічна.

Оскільки мислення Сковорди таке складне і неоднозначне, його твори часто розуміють неправильно, часто трактують як філософа безсистемного, який хапався за все, що могло допомогти йому висловити своє ставлення до світу. У нього ми зустрінемо і античну філософію, і церковні мудрості, і біблійні тексти, і байки, і стоїчну філософію, і неоплатонізм, і навіть вчення Заратустри.

Деякі дослідники, каже Елізабет фон Ердман, стверджують, що Сковорода у своїх закордонних мандрівках особливо полюбив Німеччину. Існують докази, що Сковорода хотів навчатися в Німеччині, саме в університеті міста Галле, у філософа Крістіана Вольфа. Елізабет фон Ердман говорить:

– Деякі з творів Сковорди перекладені німецькою, деякі англійською. Я читала його в оригіналі. Є видання зібраних творів Сковороди від 1972 року. Якщо говорити про мову, якою писав Сковорода, то це лінгвістична суміш із церковно-слов'янської мови, українських та російських мовних елементів. Мені здається дуже позитивним той розвиток, який переживає дослідження творчости Соковороди.

Якщо раніше йшлося переважно про підтвердження старих ідей стосовно його просвітницької діяльности, то тепер дослідники намагаються віддати належне саме творчості Сковороди. Коли я кажу, що потрібен час для того, аби в Україні справедливо оцінили Сковороду як безсумнівно значну культурну постать, то маю насамперед на увазі, що ще повинні відродитися традиції цілої низки систем знань, якими довгий час в Радянському Союзі нехтували. І для такого відродження матимуть значення контакти українських та російських дослідників творчости Сковороди з їхніми колегами за кордоном.

Леся Юрченко

Українські вчительки бажані у Польщі

У репортажі з Перемишля та його околиць Норберт Зєнтал ропозвідає про цікаве явище: у ряді шкіл і дитячих садків цього реґіону вчать дітей англійської мови вчительки з України. Причиною цього стало те, що польські англомовні лінґвісти шукають краще оплачуваної праці серед підприємців, а школи через це бідують, хоча тепер в Польщі 15 відсотків працездатного населення не мають праці.

Тільки у Любачеві вчать дітей чотири вчительки з України. Любачівський війт Роман Кравчук розповідає, що село може наймати українських вчительок тільки на рік, тому що перевагу повинні мати польські фахівці, але через відсутність таких українки працюють тут по суті безперервно.

Звісно, для такої праці вони повинні вільно володіти польською мовою, без якої годі й починати навчання польських дітей. Мова сусіднього народу не була проблемою для Олександри Собко з Жовкви, яка працює у школі села Млодови, тому що її батьки народилися у цій місцевості – мама у Лисячих Ямах, батько – в Олешицях. В Україні вона 20 років викладала англійську мову, у Млодові працює четвертий рік. До Жовкви (50 км) їздить щотижня.

Даніеля Мицковська була в Україні, у Яворові, журналісткою, потім прийшла до школи. Коли гостювала у кузинки в Любачові, дізналася, що село потребує вчителів і залишилася працювати. Вона навчає дітей вже другий рік. Даніеля задоволена польськими підручниками, комп'ютерним забезпеченням навчання, копіювальною технікою школи. Покищо цього бракує в школах України.

Вчительки з України працюють також в школах Дольної Башні, Лисячих Ям та інших. У цій місцевості їх вже є кільканадцять. Для надання праці кожній новій вчительці дає дозвіл воєвода. На жаль, польське шкільне законодавство не залічує їм професійного стажу в українських школах. Очікувані зміни у візових правилах можуть призвести до того, що українки проситимуть польського громадянства, але покищо вони працюють як гості зі сходу, для взаємного вдоволення.

З газети **„Nowy dziennik"**,
Нью-Йорк, 7 січня 2003 р.

Маланка і старий Новий рік

ПРАГА, Чехія. – У ніч з 13 на 14 січня за юліянським календарем зустрічають Новий рік у багатьох країнах Східньої Европи (за старим, православним і греко-католицьким стилем). Із цим святом пов'язано чимало леґенд, звичаїв та обрядів. Цей вечір у народі названо Щедрим. І досі поширене тут на Щедрий вечір карнавальне дійство, пов'язане з Маланкою. Але це ім'я – не міт.

За християнською традицією, преподобна Маланія-римлянка народилася у християнській родині, її багаті і знатні батьки бачили у доньці спадкоємницю і продовжувачку роду. У чотирнадцять років Маланію проти її волі віддали за знатного юнака Апініяна. На палкі прохання жити з нею в непорочності Апініян відповідав: „Коли матимемо двох дітей – спадкоємців нашого майна, тоді разом відречемося від світу". Але двох народжених дітей забрав до себе Господь. Після цього Маланія з Апініяном залишили Рим, і для них почалося нове життя, цілковито присвячене служінню Богові. Апініянові було в той час 24 роки, а Маланії – 20. Вони почали відвідувати хворих, допомагати бідним. Їхнім коштом було збудовано багато храмів та лікарень.

Після багатьох років мандрів в ім'я Господнє свята Маланія закрилася в одинокій келії на горі Єлеонській. Поступово поряд виник монастир, де зібралося 90 дів. У 439 році свята Маланія віддала свою душу Господові. Так звучить християнська леґенда.

Але народ вкладав завжди свій, язичницький, зміст у дійство Маланки. Так називають головного персонажа – парубка, перевдягненого в жіночий народний костюм певної місцевости. У супроводі ряджених (Діда, Баби, Василя – у якого часто перевдягається дівчина, Кози, Ведмедя, Коника, Чорта, а інколи Цигана з батогом і молотком і в масці) разом із музиками і натовпом цікавих глядачів Маланка подорожує селом усю ніч.

У восьмій клясі, на Маланки, я тихцем від бабуні й дідуня залишив торбу з книжками у свого товариша Миколи Омелянчука, а ми з ним вивернули кожухи, одягли на голови циганські маски з різнокольоровими стрічками (далеко вони виднілися на зимовому вітрові!), озброїлися гарапниками і дерев'яними молотками та й гайда вулицями підковувати всіх зустрічних і „по-циганськи" вимагати дрібняки на вечорниці Василя й Маланії! Як же раділи люди таким „циганам"!

Але хтось доніс на нас. І через день – до директора на килимок, потім комсомольські збори. Зі школи погрожували виключати. Давно то було, але бачиться мені, немов сьогодні, той Маланчини вечір і Василя:

Ой сивая та зозуленька
Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я!
Усі сади та й облітала…

На Маланки, кажуть у народі, дня прибуває на курячий крок. Хто у цей Щедрий вечір багато чхає – весь рік проживе щасливо. Так що не шкодуйте за Маланчиним і Василевим, новорічним столом перцю. З Новим роком!

Василь Зілгалов

В Сербії звучать українські колядки

БЕОҐРАД, Сербія. – Дивна доля еміґрантів. Люди покидають рідний край, сподіваючись, що їм у чужині буде краще. А там, між чужими, сумують за тими, кого покинули.

Ностальгія особливо гостра на свята. Закарпатці, які на терени нинішньої Сербії прибули у вісімнадцятому столітті й переважно досі називають себе правічним ім'ям українців – „русини", – та галичани, котрі тут поселилися 150 років після них, на бурхливих Балканах багато в чому пристосувалися до місцевого населення. Змінилася чи, правду кажучи, зіпсувалася мова. Забулося чимало весільних та інших звичаїв. Але є один день коли їх усіх, незважаючи на те, як вони себе називають, збирає докупи особливий настрій. І в кожній хаті тоді лунає та сама стародавня колядка, слів якої дехто з молодших, може, й не розуміє. Зрештою, не усе в словах: таїнство народження Божого Сина можна зрозуміти лише серцем і душею.

Саме напередодні Різдва у Беоґраді оприлюднено офіційні дані про кількість населення на підставі торішнього перепису. Згідно з ними, у Сербії є лише 16 тисяч русинів та чотири з половиною тисячі українців, розсіяних у тридцятьох містах і селах. У п'ятнадцятьох є греко-католицькі церкви, в яких сьогодні також співають „З нами Бог". Та навіть там, де є лише кілька родин, де немає ні церкви, ні священика, лунає „Бог предвічний".

Під столом уже давно немає обрядової соломи. Все ж у хаті стоїть ялинка, а на столі такі самі страви, які готували бабуся, її мати та її бабуня. Господар дому перед вечерею вимовляє давню молитву: „Де Христос Спаситель мав ся народити…"

Ні десятиліття комунізму, ні чуже оточення, ні недавні війни, які додатково розпорошили русинсько-українську громаду у Сербії, не позбавили наших земляків священного почуття єдности з усіма, які на Свят-Вечір так само колядують і з такою самою радістю святкують свято народження Божого Сина й свято відродження кожної людини щирого серця.

Михайло Рамач

Козацька „чайка" у Львові

Львів'яни та гості міста біля козацької чайки „Свята Покрова" в центрі міста 10 січня 2003 р. *Фото УНІАН*

ЛЬВІВ. – Мабуть, не лише в Україні, а й у самому Львові мало хто й здогадується, що столиця Галичини, яка не має жодних виходів до моря, може вважати себе портовим містом. І це зовсім не різдвяний жарт. Адже саме у Львові упродовж десяти років, згідно з усіма морськими документами, прописана козацька чайка „Свята Покрова". 6 січня її уже вдруге за весь час існування виставили біля Львівської опери.

Історія легендарної козацької „чайки", по суті, зачиналася у 1980-их роках, коли дуже популярне тоді товариство „Кіш" створило вертеп. Хлопці виготовили одяг, який носили козаки, викували зброю. Згодом вони почали мандрувати на човнах, намагаючись відновити традицію річкових походів запорожців, нагадуючи українцям, якого вони роду. А ще за якийсь час у козацького кошового Василя Качмаря народилася ідея збудувати справжній козацький човен. Його підтримали інші. Спершу був створений макет „чайки", а вже потім почали будувати човен на фабриці у Брюховичах, що у передмісті Львова. Кошти на цю справу збирали, усією громадою.

10 травня 1992 року козацька „чайка" постала перед очима львів'ян. Її привезли на майдан перед Оперним театром, а вже звідти переправили до Києва. На свято Івана Купала чайка з залогою львівських козаків вирушила Дніпром у свій перший морський похід.

Своїми спогадами про цю подорож ділиться член козацького „Коша" Богдан Огородник:

– Перші, хто показав, що нас пам'ятає, були турки. Ми їх зустріли у Херсоні. Коли українці у Херсоні питали: „Что ето за ладья? Что там мужікі понтуют?" (а ми усі були голені, з чубами), то два турки, які стояли поруч, повторювали: „Козак, козак". Із Херсону „чайка" рушила на Стамбул. У столицю Туреччини козацький човен прибув під обід, а вже вечірня турецька преса писала про те, що українські козаки знову здобули Стамбул. Слава про „чайку" летіла попереду неї. І тільки в рідній Україні майже нічого не згадували про похід „Святої Покрови". У 1992 році упродовж п'яти місяців козаки на „чайці" через кілька морів пронесли військово-морський прапор України. – Яка найцікавіша пригода трапилася з козацькою „чайкою"?

– В італійському містечку Сан-Ремо я йшов вулицею у вишитій подільській сорочці, а мені назустріч ішли дві жінки. Питають мене: „Ви звідки?" Я кажу: „З України". Вони не знали, де це, не чули про таку країну. Я подумав про те, що в Україні кожен школяр знає, де розташоване Сан-Ремо. А тут не знають про державу з багатомільйонним населенням, багатою історією і природою. То не марно ми прийшли до Сан-Ремо.

За 10 років козацька чайка здійснила 11 морських походів, пройшла 20 тисяч морських миль. Козаки показали своє творіння у Туреччині, Греції, Італії, Монако, Франції, Голяндії, на Мальті. Учасники цих походів із гордістю кажуть, що принаймні в цих країнах тепер добре знають, що таке Україна. Чимало англійських та французьких яхтсменів стверджували, що на „Святій Покрові" можна перетнути Атлантику. Човен вражає своїм виглядом. Його довжина – 20 метрів. При повному завантаженні „чайка" занурюється у воду лише на 90 сантиметрів.

Човен знову нині потребує допомоги львів'ян. Його треба відремонтувати. І знову кошти на цю справу у Львові будуть збирати всією громадою.

Радіо „Свобода"

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ

ЗА СПОКІЙ ДУШ СВ. П. СПОЧИЛИХ ТВОРЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ: МЕЦЕНАТІВ, ФУНДАТОРІВ, ДОБРОДІЇВ, ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ — ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ. БОГОСЛУЖЕННЯ ВІДБУДУТЬСЯ В БІЛЬШИХ МІСТАХ НАШОГО ПОСЕЛЕННЯ В ОСТАННЮ НЕДІЛЮ СІЧНЯ 2003 р.

РЕКТОРИ УВУ ВІД 1921р. – 2003р. ЯКІ ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ

Олександер Колесса · Станіслав Дністрянський · Іван Горбачавський · Теодор Щерба · Дмитро Антонович · Андрій Яковлів · Сергій Шелюхін · Олександер Мицюк · Іван Борковський · о. Августин Волошин · Вадим Щербаківський

Іван Мірчук · Юрій Панейко · Микола Василів · Олександер Кульчинський · Василь Орелецький · Володимир Янів · Богдан Т. Цюцюра · Петро Гой

ФУНДАТОРИ ПОСТІЙНИХ СТИПЕНДІЙНИХ ФОНДІВ ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ

Теодор Витвицький · о. Ярослав Тростянецький · Пастор Іван Луцик · Евгенія Онуферко · Богдан Онуферко · Інж. Софія Гаєвська · Григорій Озарків · проф. Омелян Кушнір · Ярослава Кушнір · д-р Юрій Кишакевич · пл. сен. проф. Степан Салик · мгр Володимир Романовський · Наталія Романовський

Іван Синидяк · Інж. Володимир Бакалець · Роман Бакалець · Анастазія Пирська · Михайло Пирський · Анна Олійник · Федір Олійник · Іван Галавай · Мартин Новаківський · Проф. д-р Петро Гой · Катерина Коленяк · д-р Ілля Андрусяк · Мирослав Німець

д-р Юліян Політило · Мирослава Молдован · Інж. Адріян Горницький · архітект Орест Гладкий · Олександер Ярош · Інж. Іван Кравчук · д-р Семен Гик · Ксеня Лучканич · о. Григорій Лиско · Матильда Німець · Микола Попович · Роман Кушнірчук · Евдокія Кушнірчук

Евген Луцький · Марія Малащук · д-р Роман Малащук · д-р Володимир Савчак · д-р Михайло Сосновський · д-р Константин Савчук · Анастазія Псуй · проф. Макар Каплистий · Марія Каплистий · Юліян Монастирський · Нестор Стельмах · Федір Савечка · д-р Петро Богданський

мгр Мирон Утриско · інж. Ярослав Когутяк · Нестор Когутяк · Любов Княгиницька · о. Ярослав Княгиницький · Микола Німець · Теодозія Стельмах · Григорій Стельмах · Тереса Божик · Григорій Божик · проф. Пилип Гайда · д-р Володимир Душник · Антін Цапар

Ілля і Анастазія Мельник · проф. д-р ректор УВУ Іван Мірчук із дружиною проф. Марією · Іван Головко · Петро Турчин · Інж. Остап Захарків · д-р Любомира Зазуля-Коцур · Василь Івасин · Роман Кухта · Стефан і Анна Захарчуки

Катерина і Михайло Синидак · Галина Балабан · Ірена Моцюк · Михайло Іваскевич

МЕЦЕНАТИ, ДОБРОДІЇ і ЧЛЕНИ ФУНДАЦІЇ УВУ

Авраменко Василь
Андрōняк Петро
д-р Андрусяк Ілля
проф. Антонович Адам
Артимишин Юрій
інж. Балабан Остап
мгр. Базаркс Іван
мгр Баран Михайло
Барагура Марія
Баско Люба
мгр Басюк Еміліян
Бекерський Іван
д-р Борковський Роман
Боярська Марія
о. Бугринський Маркіян
д-р Варварів Константин
о. д-р Великий Атаназій
д-р Вергун Василь
Вертипорох Богдан і Юлія
Вітрик Петро
д-р Бобеляк Дмитро
Вовк Олександер
Возьний Осип
Вомпель Марія і Роман
Вороняк Олександер
Ґерич Василь і Анна
мґр Гик Марія
Гладкий Орест
д-р Голіят Роман
Головка Іван
Гошовський Леонтин
о. Грабець Володимир
д-р Гребеняк Ірена
Данилишин Григорій
Данилюк Роман
д-р Дармограй Петро і Галя
Дахнівський Дмитро
Дацків Ярослав і Іванна
д-р Дзядів Роман
д-р Домбчевський Іларійон
інж. Дубик Богдан
д-р Дудка Михайло
Душник Марія
інж. Іванчишин Роман
мгр. Залуська Наталія
Зацухний Микола
Зубаль Стефан
Іваськевич Михайло
інж. Кмета Ігор
Камінський Олександер
проф. К.і А. Кисілевські
Кий Василь
Кобилецький Володимир
Когут Михайло і Софія
мгр. Колінко Василь
Колодій Іван
д-р Комаринський Ярослав
Комендант Іван
Костів Семен
д-р Кос Роман
д-р Кравчук Роман
Кравець Юрій і Ядвіґа
д-р Костюк Сергій
Крупский Корнель
д-р Кудрик Олег
інж. Кузик Дмитро
Кузик Юрій
Кузьмин Йосиф
Курчак Оля
д-р Кушнір Юрій
Кухній Михайло
Кушей Степан і Володимира
Кучкуда Василь і Пелагія
мгр Кух Надія
Лабунька Марія
Лешко Теодор і Стефанія
проф. Лев Василь
д-р Логаза Михайло
д-р Лоза Михайло
мґр. Лозинський Евген
Макар Марія
мгр. Мартинюк Микола
Марчук Петро
Марусяк Осип
Матковська Марія
Михалевич Михайло
д-р Мичковський Мирослав
д-р Мороз Роман
д-р Моцюк Петро Роман
Натина Василь
д-р Ничка Олександер
Новак Микола
Новак Стефанія
Окруско Андрій
Оренчук Ярослав
Остроський Володимир
д-р Палідвор Василь
Папуга Володимир
мгр. Пашко Олександер
Петраш Григорій
д-р Політило Юліян
Поритко Іван
Поритко Роман
Потоцька Анеля
проф. Придаткевич Роман і Лідія
Пришляк Богдан
Прядка Андрій
Прядка Параскевія
інж. Пушкар Стефанія
інж. Раковський Роман
Рокіцький Стефанія
д-р Рубчак Богдан і Марія
проф. Рудакевич Іван
Рудик Ірена
Савка Микола
Савків Оксана
Салюк Григорій і Клавдія
Семущак Лев
Серабин Стефан
о. Сивенький Любомир
д-р Сидорак Олександер
Сенчишак Микола
д-р Сілецький Богдан
Сікора Стефанія
Станецький Іван
проф. Старосольський Юрій
дир. Стефанович Богдан
Стельмах Іван і Татіяна
о. Степаненко Микола
проф. Стецюк Василь і Марія
Сусла Софія
д-р Тарнавський Остап
інж. Ткач Ярослав
о. Ткачук Іван і Ірена
Токарчук Катерина
Токарчук Теодор
Тапский Ольга
мгр Чорний Микола-Досінчук
ген. Шандрук Павло і Ольга
Ходновська Марія
проф. Храпливий Зиновій
Хухра Дарія
Ценко Володимира і Микола
Фафендик Степан
д-р Филипчак Борис
Федусь Петро
д-р Фішер Рудольф
проф. Хомин Іван
мгр Михайло Цвях
Юзенів Михайло
мгр. Яців Петро
Цебрій Григорій і Дора

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ І ПАНАХИДИ БУДУТЬ ВІДПРАВЛЕНІ У СЛІДУЮЧИХ МІСТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

(остання неділя в січні, що цього року припадає на 26 січня 2003 р.)

МЮНХЕН: Церква Св. Миколая

ЛОС АНДЖЕЛЕС: Церква Рождества Пречистої Діви Марії
Церква Св. Володимира

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ: Церква Св. Архистратига Михаїла
Церква Св. Покрови

КЛІВЛЕНД-ПАРМА: Катедра Св. Володимира
Церква Св. Покрови

ЧИКАГО: Катедральна церква Св. Володимира
Собор Свв. Володимира і Ольги

НЬЮ-ЙОРК: Катедра Св. Володимира
Церква Св. Юра

СТЕМФОРД: Катедра Св. Володимира Великого

БАВНД БРУК: Церква-Пам’ятник Св. Андрія Первозваного

ВСІХ ЧЛЕНІВ ПРОФЕСОРСЬКОГО СКЛАДУ, СТУДЕНТІВ І АЛЮМНІВ УВУ, МЕЦЕНАТІВ І ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ, УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО — ПРОСИМО В ЧАСІ ВІДПРАВ (неділя, 26 січня 2003 р.), ДЕ Б ВИ НЕ БУЛИ ПОЄДНАТИСЯ З НАМИ В ПОХОДІ МОЛИТОВ ДО ВСЕВИШНЬОГО ЗА ТИХ, ЩО ЗНАННЯ СВОЄ І ПРАЦЮ СВОЮ ВІДДАЛИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

ВІЧНА ПАМ’ЯТЬ, ВДЯЧНІСТЬ І ПОШАНА СПОЧИЛИМ ЧЛЕНАМ ВЕЛИКОЇ РОДИНИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Tel.: (212) 353-3029
Fax: (212) 260-5408

Office Address:
UFU Foundation, Inc.
43 St. Mark’s Place
New York, N.Y. 10003

УПРАВА ФУНДАЦІЇ УВУ

Mailing Address:
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION,INC.
P.O.BOX 1028
NEW YORK, N.Y. 10276

МАНДРІВКА В ІСТОРІЮ МОВИ

Повернення до Смаль-Стоцького

В останній нашій „мандрівці“ ми декілька кроків зробили разом з відомим українським мовознавцем Степаном Смаль-Стоцьким. Нагадаємо його висновок: спільної давньоруської, тобто східнослов’янської мови ніколи не було, просто ідеологам московської великодержавности дуже залежало на тому, щоб зінтерпретувати Київську Русь, як „общеруську“ державу, тому й мову княжої доби вони витлумачували, як „общеруську“, а з неї виводили „праруську“, іншими словами – обґрунтовували правічність „спільної колиски“.

> ***Справжня, „жива“ українська мова ніколи не була „давньоруська“, ніколи не була „спільноруська“, ніколи не була тотожна з російською, не була предком або нащадком або відгалуженням російської мови.***

Цю свою концепцію С. Смаль-Стоцький оприлюднив у Відні в 1913 році, у співавторстві з Теодором Ґартнером, німецькою мовою. Один з її розділів мав такий ефект, як грім серед ясного неба. 40 сторінок тексту С. Смаль-Стоцького виявилися для лінґвістів Европи подібним до того, чим є червона плахта для бика. Тодішній науковий світ сприйняв цей текст як тенденційний, подиктований політичними переконаннями, а не безсторонним пошуком мовознавчих істин. „Ледве чи яка-небудь книжка з слов’янського мовознавства, особливо українського мовознавства, в ті роки викликала такий вибух відгуків, і то поспіль негативних, як ця“, – писав професор Юрій Шевельов, знову і знову повертаючись до проблеми виникнення української мови, зокрема і з притаманною йому яскравістю – у виданій Києво-Могилянською академією в 1994 році книжці „Чому общерусский язик, а не вібчоруська мова?“.

Процитуємо з неї дещо, щоб тільки зацікавити цією працею читачів і викликати бажання знайти її й прочитати всю – вона цього варта:

„За авторами книжки, українська мова має 11 прикмет, спільних з російською мовою, і 13 – із сербською; тим часом автори виступали проти загальноприйнятого в тогочасній славістиці канону первісної єдности трьох східнослов’янських мов. Осуд книжки Смаль-Стоцького і його теорії був такий однозгідний, що створювалося враження єдиної оркестри з єдиним невидимим диригентом, хоч за всіма даними осуд був спонтанний. Смаль-Стоцького раз назавжди виведено з рядів „серйозних учених“; минали роки, а він усе перебував поза провідними науковими журналами і видавництвами, і друкували його тільки українські (передусім львівські) журнали та ще, епізодично, празька „Славія“. Уважалося, що він „нагинає“ науку до політики.

Чи всі критики Смаль-Стоцького були вільні від політичних мотивувань, свідомих чи підсвідомих, довести важко, та чи й треба. Фактом залишається, що теорія Смаль-Стоцького, як її подано в його граматиці, була методологічно безпорадна і що він своєї тези не довів. Статистика мовних рис, вихоплених навмання, без уваги до часу їх постання ані до терену їх поширення не може мати доказової сили у реконструкції історичних фактів і не спроможна переконати знавців. Після поразки Смаль-Стоцького погляд на двоступеневий розвиток східнослов’янських мов: праслов’янська мова – давньоруська – українська (поруч білоруської й російської) – запанував безперечно, а від 1930-их років у СРСР став офіційно обов’язковою догмою.

Ювілей виступу Смаль-Стоцького сьогодні – це не ювілей перевороту в історичній славістиці-україністиці, а тільки ювілей спроби перевороту; хоч гра супротивників Смаль-Стоцького, правду кажучи, не була цілком чесною. Не довести чогось не означає довести протилежне, – а саме так це потрактовано. У нашому випадку не доведено, що давньоруська мова не існувала, але це не означає, що вона існувала. А саме так поразка Смаль-Стоцького тлумачилася в славістиці від 1913 року до сьогодні. Головний опонент Смаль-Стоцького Шахматов кожну свою працю в цій ділянці, від найраніших до найпізніших... починав з заголовка на зразок „общерусскій язик“, епоха общерусского языка“,,, або з твердження, що три сучасні східнослов’янські мови мають своє **„происхождение из некогда единого, нераздельного русского языка“** (*Введение, 10.* – Підкреслив П. Ч.).

Проте роки йшли, славістика збагачувалася численними новими фактами, озброювалася новими методами, і концепція єдиної давньоруської мови зазнавала чимраз відчутніших струсів, давала нові й нові шпарини. Однію з найзагрозливіших новин було усвідомлення того, що, всупереч ранній індоевропеїстиці, ми бачимо тепер історію мов узагалі, а отже, і східнослов’янських зокрема, не тільки як процеси розпаду (візьмімо хоч би заголовки у шахматовському „Введении“: „Распадение индоевропейской семьи“, „Распадение балтийско-славянской семьи“, „Распадение южновосточного славянства“, „Первое раздробление русской семьи“, а подібно і в противників концепцій Шахматова, приміром, у М. Грушевського), – але і як історично зумовлені сходження, перерозподіли тощо. (Зрештою, уже й сам Шахматов знав і об’єднавчі процеси – схрещення, інтеграції, але містив їх у часі звичайно після розпаду таки єдиної спільної східнословянської мови). Перших відчутних ударів концепція „праруської єдности“ зазнавала від українських учених (Тимченко, Ганцов, Курило та ін.), але на сьогодні вона настільки розхитана, що голоси про її застарілість чуємо і від російських славістів...“.

І далі проф. Ю. Шевельов реконструює хронологію головних етапів формування української мови, надзвичайно цікаво виявляючи ті риси нашої мови, що постали в доісторичний і ранньоісторичний періоди, і врешті робить висновок:

„Тяглість живої, „природної“, „нерукотвірної“ мови існує коло 1300 років. Можна для кожної літературної мови подати більш-менш точну дату постання; староцерковнослов’янську створив Кирило з Солуня коло 863 року, як згодом німецьку – Мартін Лютер своїм перекладом Біблії 1522-1542 років, італійську – Данте своїми писаннями початку 14 ст. Неможливо знайти таку дату для кожної живої мови, також для української. Умовна дата постання давньоукраїнської літературної (церковної) мови – дата хрещення Руси – 988. Цю мову можна і слід назвати давньоруською. Але справжня, „жива“ українська мова ніколи не була „давньоруська“, ніколи не була „спільноруська“, ніколи не була тотожна з російською, не була предком або нащадком або відгалуженням російської мови. Вона поставала й постала з праслов’янської, формуючись від 6 до 16 ст., і найкращий учений не визначить дня її народження...“.

Петро Часто

Актуальність „Заповіту" Патріярха Йосифа

Василь Колодчин

Заповіт, як відомо, може виконувати різні функції. Передусім, це документ, яким людина передає своє майно спадкоємцям. По-друге, в заповіті людина звичайно висловлює свої бажання щодо поховання. Часами додаються ще інші бажання чи вказівки нащадкам.

Але заповіт – це також літературний жанр. У своєму „Заповіті" Тарас Шевченко починає з думки щодо місця свого поховання, опісля висловлює прагнення до національної справедливости, закликає „Поховайте та вставайте..." і, закінчуючи, повертається до особистого бажання бути згаданим „незлим тихим словом". Заповіт князя Володимира Мономаха (1053–1125), знаний як „Поучення дітям" – це літературний твір XII століття, в якому спогади про життя автора служать нагодою для загальних духовних і моральних роздумів та порад. Цей твір став взірцем для Заповіту бл. п. Патріярха Йосифа – у його тексті декілька разів повторюються перші слова Мономахового „Поучення" – „Сидячи на санях..."

У західній літературі відомі „Малий" та „Великий" Заповіти французького поета XV століття Франсуа Війона, у яких заповіт дістає форму довшої, частково гумористичної, частково поважно-філософічної поеми про життєвий шлях і роздуми автора. Цікаво, що слово „тестамент" (латинське–testamentum) походять від дієслова „testari", що означає і писання заповіту, і свідчення. Отже, заповіт може також бути свідченням про те, що автор бачив та пережив.

Заповіт бл. п. Патріярха Йосифа включає всі ці елементи. Там є довша розповідь про життя автора, роздуми на різні теми, загальні та специфічні поради своїм спадкоємцям, тобто вірним, і конкретні бажання щодо місця свого поховання. Все це – наче спадок, який він роздає своїм духовним нащадкам – не маючи, як духовна особа та Владика, ні фізичного майна, ні фізичних нащадків. Як у „Поученні дітям" Володимира Мономаха, ці поради випливають з переказу автора про свій життєвий досвід. Крім того, у „Заповіті" Патріярха Йосифа є елемент пророцтва про майбутнє своєї Церкви. Отже, цей документ сягає і в минуле, і в майбутнє. Він згадує і власні пережиття, і минуле Церкви та народу – пророкуючи і про власну долю, і про долю України та української Церкви.

Як зазначено його рукою на останній сторінці друкованого тексту, свій Заповіт Блаженніший Йосиф почав писати „в молитві і роздумі" в 1970 році, та завершив і підписав напередодні празника Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в 1981 році. Документ, що займає майже 18 сторінок друкованого тексту, звернений до „духовних дітей" Покійного, до Владик, священиків, монахів і монахинь, і всіх вірних Української Католицької Церкви.

Своєю структурою він досить складний. У тексті є різні цитати з промовів і писань самого Блаженнішого та інших осіб. Сам текст можна розділити на приблизно вісім частин. Після короткого вступу автор подає дві головні вказівки своїм вірним – віри та любови. Тоді розповідає про своє життя. З різних етапів життєвого шляху випливають різні поради та накази. „Збережіть, а де її розхитано, оновіть в українському народі справжню християнську родину...". „Відроджуйте (родину та Рідну Українську Школу) і рятуйте їх в Україні і в усіх країнах поселення нашого Українського народу!". „Полюбіть науку, плекайте і збагачуйте її... „Будьте свідками Христа в Україні і на землях вашого вільного і невільного поселення...". Далі йдуть більш специфічні накази, які стосуються трьох інституцій, що Блаженніший Йосиф створив або відновив під час свого перебування в Італії – це Український Католицький університет, собор св. Софії та монаший чин Братів-студитів.

По тому Патріярх переходить до майбутнього. Розповідаючи про II Ватиканський вселенський собор, він говорить про ту велику справу, яка була у центрі його уваги та змагань – пропозицію „піднести Києво-Галицьку Митрополію і всієї Руси до патріярхальної гідности", аргументуючи це в такий переконливий спосіб: „Київські митрополити, хоч не носили патріяршого титулу, управляли Церквою наче патріярхи, користуючись патріяршими правами по взору інших Східніх Церков. Вони були свідомі, що Патріярхат Церкви – це видимий знак зрілости і самобутности помісної Церкви та могутній чинник в церковному та народному житті".

Патріярх Йосиф згадує, як він доводив Папі Павлові VI, що (всупереч принципові, втіленому в Декреті про Східні Церкви, ч. 11, а пізніше в каноні 57 (1) Кодексу Канонів Східніх Церков), „в Східній Церкві ні папи, ні навіть вселенські собори не встановляли патріярхатів окремих помісних Церков. Завершення тих Церков патріяршим вінцем було завжди овочем дозрілої християнської свідомости у Божому люді, у всіх його складових частинах, в свідомості духівництва і пастирів, при чому свідомість мирян, отого духовного стада, довіреного їхньому пастирському служінню, зігравала неабияку ролю. Бо тільки дозріла свідомість своїх власних церковних і національних скарбів, своїх культурних і історичних надбань і цінностей, своїх трудів і жертв, що входили в скарбницю цілої Вселенської Христової Церкви, створювали тверду основу для Патріярхату! Церква Києво-Галицької Митрополії – доводив я завжди – дала подостатньо доказів цієї свідомости впродовж цілої своєї історії. Чому ж не признати патріяршої гідности Києву, колисці християнства на цілому европейському сході?".

Тоді Блаженніший Йосиф подає свої наступні заповідання: „Ніколи не відкажіться від патріярхату своєї страдної Церкви, ви ж живі, існуючі її діти!". І далі, після критики ватиканської „остполітік" і похвали своїх вірних за їхні молитви, він каже: „Моліться, як дотепер, за Патріярха Києво-Галицького і всієї Руси, безіменного і ще невідомого! Прийде час, коли Всемогучий Господь пошле його нашій Церкві й об'явить його ім'я! Але наш патріярхат ми вже маємо!". Отже, ясно, що тут не йдеться про створенняпатріярхату. Патріярхат вже існує. Вірним української Церкви треба постійно підтримувати патріярхат і молитися за Патріярха.

Після цього автор переходить до другої важливої та спорідненої теми – „змагання за церковне з'єднання українського народу". Він закликає своїх вірних до братньої любови, до оборони прав не лише власної Церкви, але й Православної Церкви, і також інших християнських та навіть інших релігійних громад в Україні. Він звертає окрему увагу на православних, бо „нас єднає спільне змагання за самобутність рідної Церкви, за її Повноту, якої видимим знаком буде єдиний Патріярхат Української Церкви!". Отже, він заповідає своїм вірним: „Моліться, працюйте і боріться за збереження християнської душі кожної людини українського роду і за весь Український нарід і просіть Всемогучого Бога, щоб Він допоміг нам завершити нашу тугу за єдністю і наші змагання за церковне з'єднання у здвигненні Патріярхату Української Церкви!". Однак, цим намірам заважає одна прикра перешкода – „брак єдности в нашому Єпископському зборі поза межами України". Отже, Блаженніший закликає своїх Владик: „В єдності рятуйте нашу Церкву від загибелі і руїни!".

В окремому розділі Блаженніший Йосиф висловлює пошану до сучасних оборонців прав людини в Україні. Тоді він переходить до пророчої частини свого „Заповіту", за взірцем видінь св. Івана Богослова на острові Патмос, що були основою книги Одкровення. Тут він описує Церкву в діяспорі. Кінчає він своє пророцтво описом власного видіння „престольного граду" Києва, звертаючися до нього такими словами: „А я, твій Син, прощаю Тебе: „Світися, світися, наш Єрусалиме, і востанеш у древній славі твоїй!".

Після подяки всім тим, які допомагали йому у Римі, Блаженніший Йосиф дає точні вказівки про своє поховання: перше – у Патріяршому соборі св. Софії в Римі, „а як воплотиться наше видіння і востане на волі наша Свята Церква і наш Український нарід", – у храмі св. Юра у Львові, біля гробниці Слуги Божого Андрея (Шептицького). Хто з нас подумав би, що мине лише п'ять років після смерти Блаженнішого, коли сповниться перша частина цього видіння – вільна Церква, і лише сім років, як сповниться друга частина – вільний нарід, – і лише вісім років, як буде перепоховано його у Львові! Але він продовжує, згадуючи факт, що Митрополит Андрей Шептицький іменував його екзархом Великої України: „Якщо такою буде воля Божа і бажання Українського Божого люду, складіть мою домовину в підземеллях оновленого собору Святої Софії" – тобто у Києві.

Останнє заповідання Блаженнішого Патріярха Йосифа – це цитата із шостої глави Послання св. апостола Павла до Ефесян, починаючи від слів „кріпіться в Господі і в силі кріпости Його". Закінчує він свій Заповіт молитвою до Пресвятої Богородиці за українську Церкву і народ, і благословенням.

В якій мірі виконано останні бажання Блаженнішого Патріярха Йосифа? В його „Заповіті" можна нарахувати приблизно 15 окремих заповідань, з яких майже половина досить загальна, а решта конкретніші. Можна сказати, що деякі з останніх вже виконані. Наприклад, напевно тішиться його душа тим, що не лише врятовано Укра-

(Закінчення на стор. 17)

Автор є головою Світового Патріярхального Об'єднання

Актуальність...

(Закінчення зі стор. 16)

їнський Католицький університет, але в наших днях він уже діє у Львові, де вже відроджені Духовна семінарія і Богословська академія, яких він сам колись був ректором. Будування церков продовжується. Чин Братів-студитів не лише врятовано, але й відновлено на рідних землях, а їхній архимандрит став Главою нашої Церкви. Навіть український католицький єпископат менш-більш з'єднаний. І бажання Патріярха Йосифа щодо поховання його тлінних останків вже частково здійснене, залишається тільки можливість остаточного поховання у соборі св. Софії. Минулого липня Синод єпископів відбувався вже у Києві, куди плянується перенесення патріяршого престолу...

Правда, патріярхат ще не визнаний. І з'єднання з православними дуже далеко, бо самі православні роз'єднані. Однак, в цих напрямах ми вже пройшли довгий шлях. Вже створено патріярші структури в адміністрації Церкви, вже сходиться Патріярший собор.

Остання воля Блаженнішого Йосифа здійснена навіть у такий специфічний спосіб. Відомо, що своїм наслідником він бажав мати архимандрита о. Любомира Гузара, якого ще в 1977 році підніс до єпископського сану. Сьогодні як главу Церкви маємо Владику Любомира, якого в Літургіях іменуємо Патріярхом.

Пам'ятаймо, однак, щó саме заповідає нам покійний Патріярх. Відносно Патріярхату – „моліться" і „ніколи не відкажіться". Відносно єдности українських християн – „просіть Всемогучого Бога". Таких заповідань не можна задоволити одноразовою дією – вони вимагають постійного зусилля. Те саме можна сказати про більшість бажань, висловлених Блаженнішим у своєму Заповіті.

Отже, перед нами, українськими католиками, залишається величезне завдання – надалі виконувати останню волю Патріярха Йосифа.

В патріярхальному русі часами відчути певну дезорієнтацію: мовляв, визволення Церкви та України настало несподівано, і не знаємо, щó далі робити. А якщо скоро буде визнаний Патріярхат, то дехто може вважати, що на тому наша праця закінчена. Чи буде визнаний Патріярхат за рік, чи за 50 років, чи завтра – заповідання Блаженнішого Йосифа залишаються незмінними.

Як їх найкраще здійснити? Пам'ятаймо слова Блаженнішого про те, що тверда основа для патріярхату – це „дозріла християнська свідомість". Вона є ключем до дальшої діяльности мирян для здійснення Заповіту Блаженнішого Патріярха Йосифа. Як ця свідомість має проявитися в нашій діяльності? По-перше, доказом нашої зрілої свідомости буде активна підтримка семінарій, Богословської академії та УКУ. „Здвигайте храми науки, вогнища духовної сили Церкви і Народу" – це одне з перших заповідань Патріярха Йосифа. Сучасна людина потребує доступу до християнської науки в юності, коли формується її світогляд.

По-друге, ми, як свідомі миряни, повинні зважити на важливість монашого життя, згідно зі східніми традиціями, як приклад і взірець для нашого життя у світі. Частими прощами до студитських та інших монастирів, участю у монаших молитвах і Богослуженнях ми повинні плекати те унікальне благочестя, що є даром східного монашества.

Як його і великий попередник Митрополит Андрей, Патріярх Йосиф закликав своїх вірних до зближення з нашими братами – православними.

Розвиваймо братські взаємини між католиками та православними. Зрілість у будь-якому проводі – політичному чи церковному – найкраще засвідчується тоді, коли він уміє вчасно передати владу своїм наступникам. Нам, провідним мирянам еміґрації, час подумати про ефективне передання нашого мирянського руху нашим послідовникам в Україні. Важливим кроком в тому напрямі було цьогорічне перенесення редакції журналу „Патріярхат" до Львова і видання перших чисел новою редколегією.

Втім, правдивою мірою нашої зрілости є не так передання проводу або окремих інституцій, як передання нашого життєвого досвіду. Щоб поділитися тим досвідом, ми плянуємо видати історію патріярхального руху, яка буде поширена в Україні. Варто було б зібрати та видати основні документи нашого церковного життя, а де можливо – історії окремих парафій. Члени Патріярхального руху повинні активно включитися в акцію збірки фондів на побудову Патріяршого собору в Києві.

Протягом усієї історії нашої Церкви миряни не раз засвідчили свою свідомість, активність, відданість, духовну зрілість. Тому треба, щоб миряни мали прямий, незалежний голос на патріярших соборах. Згідно з каноном 143(1) Кодексу канонів Східніх Церков, „на Патріярший собор слід скликати... з кожної єпархії.. двох мирян, хіба що статути визначають більшу кількість.

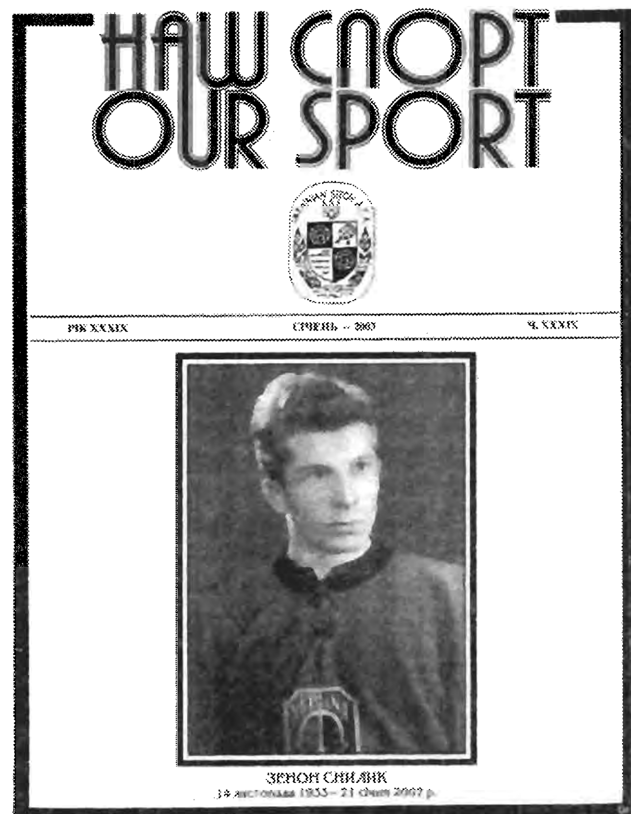
Усі вони призначаються в спосіб, визначений епархіяльним єпископом...". Було б доказом зрілости нашої Церкви, коли б єпархіяльні єпископи вирішили, що мирян на Патріярший собор призначають самі миряни.

Заповіт Блаженнішого Патріярха Йосифа наказує нам „бути собою" – бути зрілою патріярхальною Церквою зі зрілим, свідомим мирянством.

Виправлення помилки

З технічних причин з тексту статті д-ра Андрія В. Шуля „Підприємницьке право в сучасній Україні: кам'янистий шлях до чинности" („Свобода" з 10 січня, ч. 2, стор. 11) випав останній рядок з наступними двома словами – „верховенство права". Подаємо це речення повністю: „Суспільство очікує 'верховенства права'". – **Ред.**

Нове число журналу „Наш спорт"

З друкарні „Компютопринт" вийшов наклад першого у 2003 році і 39-го від початку видання часопису „Наш спорт" Українського спортово-виховного товариства „Чорноморська Січ". На його обкладинці вміщено фотопортрет відомого спортовця, багаторічного головного редактора „Свободи" Зенона Снилика (1933-2002) з молодих років. Пам'яті цієї видатної людини присвячено статтю д-ра Ореста Поповича „Пам'ять про тебе збережемо назавжди", якою відкривається журнал. Часопис інформує про діяльність Української спортової централі США і Канади (УСЦАК), змагання за програмами УСЦАК, „Чорноморської Січі" і „Тризуба" у 2002 році, міжнародну наукову конференцію „Молода спортова наука України", що відбулася у Львові, відкриття у Львові пам'ятного знаку „Соколу - батьку", нові видання і пресові публікації з теми українського спорту.

В журналі відзначено 75-річчя голови УСЦАК Мирона Стебельського, 50-річчя спортового клюбу „Крила" з Чикаґо, досягнення Рона Карнауха у плаванні, вшановано пам'ять одного зі засновників національної системи фізичного виховання – Івана Боберського, подано жалібні повідомлення про відхід у вічність ряду спортових діячів. Д-р Орест Попович у статті „Шахи там і тут" розповів про нові досягнення українських шахістів.

Усі публікації подано також англійською мовою. З приводу придбання журналу можна звернутися до товариства „Чорноморська Січ" на адресу: 680 Sanford Ave., Newark, NJ 07106.

Л. Х.

МІСТ MEEST

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Олександер Шевченко – теоретик неопримітивізму

120 років тому в Харкові, у шляхетській родині, народився Олександер Шевченко, якому судилося стати не просто художником, а й одним зі засновників модерної течії – неопримітивізму. Мистець жив і творив у Радянському Союзі, де визнавався тільки соціялістичний реалізм, а тому його творчість залишилася маловідомою поза світом мистецтва.

У дитячі роки хлопчик залишився сиротою, без батька і матері, жив на утриманні вітчима, з яким мав складні взаємини. Закінчив реальне училище, а потім виїхав до Москви, де дістав працю його вітчим. Там він вступив до Строганівського училища мистецтв і став учнем відомого маляра Костянтина Коровина, якому був властивий модерний пошук, зокрема схильність до імпресіонізму. В кримському селищі Гурзуфі збереглася дача К. Коровина, у якій тепер відпочивають художники. Дачу у селищі називають „корівником" і мало хто знає, що назва походить від славного прізвища. Костянтин Коровин дуже любив Париж (після 1917 року він назавжди оселився в цьому місті) і так пристрасно розповідав про нього, що у 1905 році 23-річний Шевченко перервав навчання і виїхав у Париж. Тут він вчився у відомих майстрів і малював міські краєвиди.

Після повернення з Франції О. Шевченко повернувся в училище, до робітні К. Коровина. Молодий художник став одним з провідників „бунтарської" течії мистців – об'єднання „Ослячий хвіст" . За це його виключили з училища. Художник став теоретиком цієї групи і в 1913 році опублікував дві брошури – про неопримітивізм і кубізм. Джерелом його творчости стало народне, а також прадавнє асірійське, вавилонське, єгипетське мистецтво. Шедевром того часу був визнаний його „Портрет жінки у червоній сукні" (1913 р.). У той час він створив також ряд полотен в стилі „променизму", на яких мотив ніби просвічується через сплетіння променів.

Після захоплення влади більшовиками, які почали насаджувати натуралізм, пізніше названий соціялістичним реалізмом, О. Шевченко, який не сприйняв цих новацій, прохолов до модернізму, дозволеного режимом, і повернувся до стилю французьких імпресіоністів. Тривалий час він мандрував і жив у Закавказзі, де малював гірські пейзажі, романтичні вулички, абхазьких та карабахських жінок з глеками. Останні роки його життя (О. Шевченко помер у 1948 році) були обтяжені важкою хворобою. Мистець залишився в історії носієм високої живописної культури.

Левко Хмельковський

О. Шевченко. „Портрет жінки у червоній сукні" (1913 р.).

НОВІ ВИДАННЯ

Фотоальбом про УПА

В Інституті українознавства ім. Івана Крип'якевича Національної Академії Наук України у Львові, заходами редакторів Володимира В'ятровича та Володимира Мороза, вийшла з друку книжка-альбом повстанських світлин УПА під назвою „Армія Безсмертних". Книга містить понад 240 фотографій, що походять з різноманітних джерел – з архіву „Літопису УПА", з фондів відділу історії визвольних змагань України Львівського історичного музею, архіву часопису „Одностгрій", окремих збірок. Найбільша кількість походить з так званого Яворівського архіву, який було віднайдено 24 червня 1999 року в селі Яворові, Косівського району, Івано-Франківської области.

Окрім багатьох світлин найвизначніших осіб і діячів підпільної боротьби УПА й ОУН, книга містить багато групових та одиночних фотографій, хресті заслуги й відзнаки УПА, як теж описові тексти . Замовлення з-поза України та оплату за книгу в сумі 30 ам дол. просимо надсилати на адресу:Ivan Lyko, 297 Stone Road, Rochester, NY 14616.

Іван Лико

Вийшов другий том „Городенківщини"

Вийшов з друку другий том історично-мемуарного збірника „Городенщина" (видавничо-поліграфічне товариство „Вік", Нью-Йорк--Вінніпеґ-Городенка, 800 стор.). Це оповідь у фактах, цифрах, фотознімках про важливий період в історії українського народу – національно-визвольні змагання в XX столітті. Видання має декілька розділів, у яких з різною мірою деталізації розглядається минувщина краю, починаючи від перших кроків у політичній та військовій організації українців і завершуючи долями повстанських дітей. Чільними матеріялами розділу „Грози над краєм" є дослідження Михайла Мур-Марунчака „Українські політичні партії на Городенківщині між двома світовими війнами", Юрія Роїка – „Городенка. Як я її бачив у 1939–1941 рр.", Василя Никифорука – „Городенщина під німецькою окупацією 1941–1944 рр.", Василя Койляка – „Перед розп'яттям" та інші. У розділі „Постаті, героїзм і чин", автори акцентують увагу на ролі окремих особистостей. Тут розповіді Василя Никифорука, Івана Романюка, Андрія Гайдамахи про сотника Петра Васкула, Василя Никифорука – про ісповідника віри Николая Чарнецького, Петра Осадчука – про висоту долю Роман Шухевича, та багато інших матеріялів.

В окремий розділ виділено списки померлих голодовою смертю мешканців сіл Городенківського району з лютого до липня 1947 року, який уклав уродженець Поточища Тарас Буджак-„Сталевий", а також список жителів району, які були насильно вивезені на примусові роботи до Німеччини в роки Другої світової війни (підготував Євген Мельничук). Розпочинається цей розділ з виписок із шематизму за 1935 рік про Городенківський деканат.

Другий том „Городенщини" – ґрунтовне фактографічне видання, яке стало поважним внеском у дослідження національно-визвольних змагань у нашому краї, засвідчило масовий загальнонародний характер боротьби за українську державність в окремо взятому реґіоні.

Микола Васильчук,
член Національної спілки письменників України

Ці книжки надійшли до „Свободи"

Омелян Лесків. „Повернення". Нарис розповідає про своєрідний феномен повернення, про складну долю Івана Стебельського, громадянина США. Книжку доповнює його життєпис, викладений ним самим у спогадах „Шляхами молодости й боротьби". Видання розраховане на широке коло читачів. Видавництво „Коло", Дрогобич 2002 рік.

Ю. Шилов. „Джерела витоків української етнокультури XIX тис. до н.е. – II тис. н.е.". Видання друге. „Джерела" – це дослідження коренів слов'янської (української зокрема) етнокультури. Їх офіційно розпочинають із рубежа I тисячоліття до нашої ери. Але книга вказує на III-VII-XIX тис. до н.е. і пояснює причини такої розбіжности з офіціозними настановами. „Джерела" вперше розкривають актуальність прадавніх учень, їх перспективність. Книгу адресовано науковцям, студентам, школярам і всім небайдужим до долі народів нашої плянети. Видавництво „Аратта" 2002 року.

„Український історик", том XXXIX. Журнал українського історичного товариства, ювілейне видання з нагоди 135-річчя від дня народження Михайла Грушевського – життя, діяльність, творчість. Під загальною редакцією Л. Винара. „Український історик", журнал історії та українознавства – це тривалий вклад в українську та світову історіографію. Нью-Йорк, Київ, Львів, Торонто, Париж, 2002 рік.

Від Одеси до Львова Ваші близькі можуть покладатися на Вас, бо Ви покладаєтеся на Вестерн Юніон®.

Переказ:	коштує лише:
$100	$15
$200	$22
$400	$34

Коли Ви переказуєте гроші, то хочете, щоб вони дійшли швидко і надійно, щоб ні Ваші близькі, ні Ви самі цим не турбувалися. Ми, в компанії Вестерн Юніон, переказуємо гроші вже понад 128 років і нам довіряють мільйони людей по всьому світі. У нас Ви навіть можете переказати гроші телефоном, використавши кредитну картку. Переслані гроші дійдуть через 15 хвилин до будь-якої із наших 1412 філій в Україні або якої небудь із 95000 по цілому світі.
Від Лос-Анджелесу до Нью-Йорку, від Чікаго до Монтреалю – Ви можете покладатися на Вестерн Юніон.

Вестерн Юніон – це майже те саме, що Ви особисто вручаєте гроші.

1-800-799-6882
Ми говоримо українською мовою

www.westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER®

Найшвидший спосіб переказати гроші по всьому світу℠

Члени-засновники Української Головної Визвольної Ради

у п'ятдесяті роковини створення Української Повстанської Армії

наділяють цією

ГРАМОТОЮ

Вас, колишнього вояка УПА **Нестор Стельмах**

і висловлюють Вам признання за Вашу участь і заслуги в боротьбі за Державну незалежність України

14 жовтня, 1992

о. Іван Гриньох, М. Лебедь, Мирослав Прокоп, Павло Абрума, Лев Шанковський

Один із засновників УГВР Достойний М. Лебедь переслав цю Грамоту для Ірини Захарків, сестрі Нестора через п. Петра Гнатюка – Воїна УПА.

Світле Двадцять Друге Січня,
Це Заграва Віковічна,
Що за Божим Провидінням
Смолоскипом світить поколінням.

Незламний зразок Макавеїв-братів
Гартував лицарів – Січових Стрільців,
Що рівнорядно зі славною УГА
Породили ЛЕГЕНДАРНУ УПА!

„Ірина Захарків – Зібрані Твори"
стор. 178.

В пам'ять мого Найдорожчого брата Нестора складаю 1000 (одну тисячу дол.) для УККА на руки д-ра Аскольда Лозинського Президента СКУ-УККА, за вірність спонзорування Безсмертних Героїв УПА

Сестра Нестора – Ірина Захарків

Лист
Нестора Стельмаха
Старшини УПА
до Батьків
Григорія і Теодозії
та сестри Ірки
на Заході
Ляндсгут Німеччина
18-XI – 1945 р.
є поміщений
у 18 томі УПА стор. 135
а знимка його
на стор. 134

Нестор Стельмах – старшина УПА у сотні 85 Калуського Тактичного Відтинка 23 – „Магура". Абсольвент підстаршинської та старшинської школи УПА. Уроджений 1924 р. – загинув на полі слави у 1950-их роках. Це є подане у 18 томі Літопису УПА стор. 134.

ДОРОГА РОДИНО!

Хай далекий пошум вітру, в тиху
Свят вечірну годину принесе Вам,
вістку з України що я живий іздоров.
Радість мене обняла, на коли я довідав-
ся що ви живі іздорові. Недумав я
щоб я міг одержати відомість про Вас.
Одного рану у неділю дня 16.X.1945 року.
голосить сотник що є поздоровлення
з закордону чую я тут і для мене дея
ніколи неміг цього сподіватися ох! тату
мамо і Русю яка радість для мене.
Прийшов наказ що можна дати поздоров-
лення для родин по закордон тоя недавав
спокою свойому сотникови. Я перийшов два
вишколи підстаршинський і старшинський
зараз жию у Карпатах життя звичайне
як у повстанця раз у Києві а разу
[illegible]
Львові бою [illegible] порядку
тільки одно [illegible] удар з кра-
цабською ордою [illegible] біднi. Думаю
що Вам відомо [illegible] вояки що
права горить під ногами куда переде
рейд УПА так як колись під татарвою.
Свят. вечір сіно дідух моя роди-
на сидить за столом при вечері і зга-
дає що їх син Нестор у рідній Укра-
їні рівнож сидить при вечері і ді-
литься думкою з вами. і Рцюю при-
їдь до мене у гості багато тобі ска-
жу. Неможу багато писат дав би я
Вам свою знимку тільки неможу. Весе-
лих свят і нового року. будем разом ве-
ною. Цілую міцно Ваш син. [redacted]
Хай живе УГВР хай живе УПА.
Христос Раждається, Слава Ук.
Стельмах Степан Нестор. 18-XI-45

Лист доручили нам перші Воїни УПА – 1945 р.
в Ляндсгуті – Баварія, де ми тоді мешкали.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ,
26 СІЧНЯ 2003 р.

Дітройт, Миш. Річні загальні збори 175 Відділу УНС відбудуться о год. 1-ій по пол. в Українському Культурному Центрі, 26601 Ryan Road, у місті Ворен. Усіх членів нашого відділу запрошуємо до участи в Загальних зборах. Після ділової частини нарад товариська гутірка при каві й солодкім. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів, збори почнуться півгодини пізніше, без огляду на кількість присутніх.

За Управу – Леся Лаврин, фін. секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ,
26 СІЧНЯ 2003 р.

Вотервліт. Управа Братства св. о. Миколая 13 відділу УНС повідомляє всіх членів, що Річні загальні збори відділу відбудуться в залі Українського горожанського клюбу, о год. 2:30 по пол. У програмі звіти, вибір нової управи. Після зборів буде перекуска. Запрошуємо всіх членів і зацікавлених стати членами та гостей. По інформації тел. до Миколи Філя на число: 785-7596 або до Павла Шевчука на число: 785-6793.

Управа відділу

Перша річниця смутку

9 січня минув рік, як перестало битися серце відомого боксера Романа Барчука

Романа Барчука любили і ті, що разом з ним ділили важкі будні німецького табірного існування, і ті, хто тут, в Америці, розпочинав розбудову нюаркських українських установ, і ми, котрих зовсім недавно четверта еміґрантська хвиля принесла на береги цієї багатої землі. Про нього ходили легенди, головна з яких – Ромцьо (так усі, незважаючи навіть на похилий вік, його називали) свого часу на боксерському рингу одним ударом переміг суперника. Та, як виявилось, не було це легендою, бо Роман Барчук, родом з с. Княжого, Золочівського повіту, ще там, у Німеччині, в переселенських таборах, сам був справжньою легендою. Його боксерський талант був настільки багатим, що його боялися досить відомі тоді суперники. Тимчасово перебуваючи в міжнародному таборі в Мітенвальді, він золотими літерами вписаний в історію українського діяспорного спорту. Роман розпочав свою боксерську кар'єру в перший післявоєнний рік з допомогою добрих тренерських настанов і за неповних чотири роки у 37-ти боях 29 разів був переможцем. Багато хто з його покоління напевно ще пам'ятає його знамениті перемоги над відомими німецькими боксерами того часу Гельгардом, Кастелем, Гайзером, Брандмюлером, Рамсоном та багатьма іншими. Крім виступів на боксерському рингу, Р. Барчук був активним членом боксерської ланки Українського руханкового спортивного товариства „Довбуш" у Фраймані коло Мюнхену.

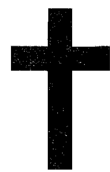
В другій половині 1949 року Роман Барчук переїхав до Америки, де ним негайно зацікавилися американські боксерські скаври. Невдовзі, 5 листопада 1949 року, Роман провів свій перший тріюмфальний бій в Нью-Йорку, в якому переміг професіонала Рея Гонклера. Згодом було ще кілька перемог, головна з яких – над відомим тоді Джеком Даглесом. Але доля розпорядилася по-своєму: після аварії Роман Барчук вже не зміг більше тішити українців своїми блискучими перемогами на боксерському рингу. Проте любов до спорту жила разом з ним до останніх хвилин. Він не пропустив жодного футбольного змагання футбольної команди спортивно-виховного товариства „Чорноморська Січ".

Незадовго до смерти Роман Барчук разом в Українському народному домі в Ірвінгтоні, Н. Дж., переглядав записаний на відео поєдинок Віталія Кличка в Німеччині. Він був зачарований, захоплений, а очі, зволожені скупою чоловічою сльозою, видавали його хвилювання. „Побачити б братів Кличків тут, в Америці, вони б показали справжній бій знаменитим професіоналам!" – сказав Роман після перегляду бою. Не дочекався, лише кілька місяців не дожив, щоб побачити сходження Кличка на американський боксерський олімп. Але саме з таких, як Роман Барчук та з багатьох невідомих українських діяспорних боксерів, беруть свій початок, черпають невидиму силу сьогодні брати Клички...

Опечалена дружина Романа – Надія, родина в Україні – брат і сестри, друзі – Богдан Зрада, Володимир Кульматицький, Михайло Заверуха, Іван Мурза, усі хто знав, поважав і любив його, залишаться назавжди в жалобі від його передчасного відходу.

Вічна йому пам'ять!

Богдан Зрада

З глибоким смутком повідомляємо, що 24 грудня 2002 р. в місті Ню Гейвен, Кон. відійшла від нас у вічність на 82-му році життя наша найдорожча МАТИ, СЕСТРА і БАБУСЯ

бл. п.

МАРІЯ ЯРОСЛАВА

(з родини ТАРНАВСЬКИХ)

КОСОВИЧ

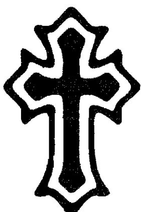
Письменниця книги віршів „Горстка Променів", яка була видана в Америці та нещодавно поширена в Україні.

Тлінні останки Покійної були поховані в суботу, 28 грудня 2002 р. на місцевому католицькому цвинтарі св. Лаврентія, біля покійного мужа бл. п. Івана Тараса Косовича.

Замість квітів на могилу Покійної просимо складати пожертви на вартісні церковні і народні цілі, на дослідження лікування шизофренії та допомогу ураженим.

син – БОГДАН з родиною
дочка – АННА з родиною
сестра – НАТАЛКА ГОЛОВАТА з родиною
внучки – ЛЯРИСА, НАДІЯ, ТАМАРА, МАРІЯ
та численні родичі Покійної в Америці, Канаді та Україні.

Брати, що відійшли у вічність – бл. п. Омелян Тарнавський і бл. п. о. Володимир Тарнавський.

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 30 грудня 2002 р. відійшла на вічний спочинок наша найдорожча МАМА, СВЕКРУХА, БАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

СВ. П.

КАТРУСЯ МОРОЗ

нар. 20 лютого 1921 р. в селі Вербів на Бережанщині.

ПАНАХИДИ відбулися у четвер, 2 січня і п'ятницю, 3 січня 2003 р. о год. 6:30 веч. у похоронному заведенні Orlowski-Pietszak при 2400 William Street, Cheektowaga, NY 14206.

Заупокійна СЛУЖБА БОЖА відбулася в суботу, 4 січня 2003 р. о год. 10:30 ранку в церкві св. Миколая, а опісля тлінні останки Покійної поховано на цвинтарі Mount Calvary, Buffalo NY.

Залишила в смутку:
сина – ІГОРА МОРОЗА з дружиною ХРИСТИНОЮ
внучок – УЛЯНУ та АДРІЯНУ МОРОЗ
внука – СТЕПАНА МОРОЗА
сестру – НАСТУНЮ ОКПИШ з дому КОСТІВ
стриянку – ІРИНУ МОРОЗ із сином ІГОРЕМ
стриєчну сестру – МАРІЮ СТЕЦОК з мужем ІВАНОМ
сестрінку – МАРІЮ ХЕМИЧ з дітьми РОКСАНОЮ та АСКОЛЬДОМ
сваху – ЕВГЕНІЮ ЛУКОВСЬКУ з дітьми
та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді і Україні.

Вічна Їй пам'ять!

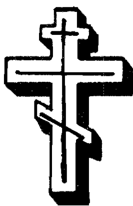
Замість квітів родина просить бажаючих складати пожертви на UAFF (Ukrainian American Freedom Foundation) або на „Національну Трибуну" (National Tribune) на адресу:

Ihor Moroz,
3336 Craig Drive
Wheatfield, NY 14120
(716) 692-0556

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В подяці за пожертви в пам'ять **БОГДАНА ПЕВНОГО** повинно бути: на журнал „Сучасність" – 100 дол. зложила Богданна Титла. Перепрошуємо.

Відділ оголошень „Свободи".

Ділимося сумною вісткою, що з Божої Волі у суботу вечором, 4 січня 2003 р., після довгої і тривалої недуги, на 78 році життя відійшов у вічність

бл. п.

ІВАН ПАРАКА

Покійний народився в Україні на Полтавщині. Св. п. Іван пережив тяжке своє дитинство, коли батько був заарештований, а мати була похована разом із живою ще дитиною. Ще малолітнім Іван в 30-ті роки уже пішов на скитальщину. Перше в дядька Кошеля, а пізніше в тітки Марії та діда Данилка, звідки і виїхав в часі Другої світової війни до Австрії. Після Другої світової війни Покійний еміґрував до Бразилії, де перебував аж до 1959 року. Пізніше прибув до Америки. У Бразилії Покійний був організатором у різних будівництвах, включаючи будови церков. З Божої Волі він був добрим будівельником і організатором, що своїм поводженням приваблював і своїх і чужих.

Прибувши до ЗСА, Покійний працював на фірмі і в свою чергу будівничим. Всі прості і складніші будови Покійний міг виконувати. І коли почали будову церкви св. Юрія Переможця в Ярдвіл, Нью-Джерзі, то сл. п. Парака був головним будівничим. Сьогодні ця церква є викінчена і є відкритою дорогою і для майбутніх поколінь.

Похоронні відправи відбулися 9 січня 2003 р., о 9 год. ранку при в церкві св. Юрія Переможця в Ярдвіл, Ню Джерзі.

Заупокійну СЛУЖБУ БОЖУ відправив настоятель цієї парафії о. протоієрей Петро Левко.

Сл. п. Покійний залишив у смутку:
дружину – АННУ ФЕСЕНКО-ПАРАКУ
синів – ГРИГОРІЯ ПАРАКУ в Гамільтоні
– АНАТОЛІЯ ПАРАКУ з дружиною ЛІЛЕЮ в Рочестері
внуків – СТЕФАНА та МАРІСЮ

Поховали св. п. Івана на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Нехай американська земля буде Йому легкою.

Після похорону в церковній залі відбувся поминальний обід, де парафіяни згадували Покійного, його працю, любов до церкви та інших релігійних та світських організацій.

Родина висловила сердечну подяку всім, хто прибув, щоб віддати останній поклін покійному Іванові Параці та всім, хто його знав та пам'ятає.

ІВАН ГУЩА

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас у вічність 18 грудня 2002 р.
наш незабутній МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ЮРКО ЮРКІВ

В першу чергу дякуємо Преподобним Отцям: Б. Паньчукові – парохові церкви Чесного Хреста в Асторії, Х. Войтині та Ф. Сендрикові за відвідини Покійного у шпиталю, за духову підтримку, похоронні відправи та прощальні слова.

Безмежно вдячні приятелям, сусідам, знайомим за поміч під час нашого горя, за співчуття, за молитви і Служби Божі, за квіти та прощальні слова. Щиро дякуємо всім, що вшанували Покійного своєю присутністю на похоронних відправах і за щедрі датки.

Хай Всевишній винагородить Вас сторицею.

В 40-ИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

будуть відправлені СЛУЖБИ БОЖІ:

в церкві Чесного Хреста в Асторії 26 січня 2003 р.
о год. 9:30 ранку,
а Панахида 27 січня о год. 7:45 ранку,
та в родинному селі Покійного в Україні.

Дружина АННА з дітьми і внуками

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в Женеві, Швайцарія, відійшов у вічність наш незабутній

бл. п.

Оперний співак

ОЛЕГ НИЖАНКІВСЬКИЙ

нар. 25 липня 1924 р. – помер 8 січня 2003 р.

В глибокій жалобі:

дружина	– ЗОЯ
син	– РОМАН
донька	– ЛАДА
зять	– ХРИСТІЯН
внуки	– ОЛЕКСАНДЕР і НАТАЛЯ
сестра дружини	– МАРІЯ ЛУКІЯНОВИЧ

Вічна Йому пам'ять!

ПОДЯКА

З волі Всевишнього дня 17 грудня 2002 р. по тяжкій недузі відійшов
у вічність наш незабутній МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

БОГДАН КУТНИЙ

Похорон відбувся 21 грудня 2002 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Щира подяка о. Вікторові Бек за похоронні відправи, як рівнож д-р Оксані Гаймур за підготовку і асисту в церкві.

Дякую п. Дамянові Ліщинському за велику поміч під час і після хвороби Данка.

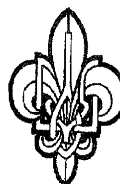
Щира подяка товаришам дивізійникам, які прибули і віддали останню шану своєму другові.

Щира подяка всім жертводавцям, які „Замість квітів" зложили пожертви на ліки дивізійникам в Україні.

Як рівнож сердечна подяка всім тим, які взяли участь у похоронних відправах і вшанували пам'ять мого мужа.

Щиро дякуємо за Вашу жертвенність і присутність.

Дружина	– ЛЮБОМИРА
сини	– РОСТИСЛАВ з дружиною ВІРОЮ
	– ЮРІЙ з дружиною ЛУСІ
внуки	– ДАМІЯН, КАЛИНА, ЕВЕН, АНДРЕЯ, НАТАЛКА.

ВАТАГА БУРЛАК
(1-ий Курінь УСП та 16-ий курінь УПС)

В глибокому смутку повідомляє Пластову Братію та українську громаду, що наш довголітній член

бл. п.

пл. сен.

ОЛЕГ НИЖАНКІВСЬКИЙ, БУРЛ „ВАЛІҐУРА"

народжений у Львові 25 липня 1924 р. помандрував на Вічну Ватру
8 січня 2003 р. у Женеві, Швайцарія.

Дружині ЗОЇ, дітям ЛАДІ і РОМАНОВІ з родинами складає найщиріші співчуття.

КУРІННА КОМАНДА ВАТАГИ БУРЛАК

У ТРИДЦЯТУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ

відходу у вічність дорогого та незабутнього

БАТЬКА, ДІДУСЯ і БРАТА

бл. п.

МИХАЙЛА ДУЖОГО

буде відправлена СЛУЖБА БОЖА

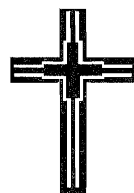
в суботу, 25 січня 2003 р. о год. 8-ій ранку

в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку

Про молитви за душу Покійного просять:

донька	– ТАМАРА КУРОПАСЬ з мужем РОМАНОМ
внучка	– МАРТА ЦИГАН з мужем АДРІЯНОМ
внук	– РОМАН з дружиною ТАНЕЮ і сином МАКСИМЧИКОМ
внучка	– АДРІЯНА
брат	– ЯРОСЛАВ з дружиною ОЛЬГОЮ і родиною

Вічна Йому пам'ять!

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ СЦЕНИ (ОМУС)
Ділиться із своїм членством та українською громадою сумною вісткою, що в неділю 22 грудня 2002 р. відійшла у Божу вічність

бл. п.

ІРИНА ЛАВРІВСЬКА

нар. 22 жовтня 1918 р. в Бережанах, Галичина

Відома акторка українських театрів в Галичині, Німеччині та Америці.

Почала свою театральну працю в Тернополі, а за часів німецької окупації перейшла до Оперного Театру у Львові, де працювала в балеті та широко відомому „Веселому Львові" як акторка та конферансьє. Авторка дитячих казок і повістей для молоді („Перший козак в Америці"). Важливиші ролі: Рената в „Ріці" Гальбе, Варка в „Безталанній" Тобілевича, русалка в „Лісовій пісні" Лесі Українки та інші. Цікавіші естрадні креації: „Мисис Еміґрація", „Миляні баньки" – обидві сатири авторства І. Лаврівської. Знана теж як рецитаторка і директорка радіопрограм. Член правління ОМУС-у в роках 1971 до 1980. В травні 1989 році після перенесення Управи ОМУС-у до Канади стає зв'язковою на терені Америки.

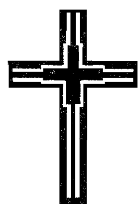
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 24 грудня 2002 р. в церкві св. Івана Хрестителя та тлінні останки спочили на цвинтарі св. Матія в Бафало, Нью-Йорк.

Славна й вічна ЇЇ пам'ять!

Опечаленому Братові з Родиною наше щире співчуття.

УПРАВА і ЧЛЕНСТВО ОМУС-у

Для вшанування пам'яті Покійної просимо замість квітів на її могилу складати ласкаві пожертви на потреби нашого Об'єднання (ОМУС).

Ділимося сумною вісткою, що
27 грудня 2002 р. у Клівленді
відійшов на вічну Ватру

бл. п.

пл. сен. керівництва
„Журавлине Перо"

Батько 7-го Куреня УПС ім. Андрія Войнаровського

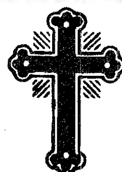
д-р МИКОЛА ГРУШКЕВИЧ

До Пласту вступив у 1923 році, як новак при XI Полку, опісля курені УПЮ ім. Гетьмана І. Мазепи в Станиславові (Івано-Франківську). Після розв'язання Пласту працював як член Головної ради Т-ва „Орли" КАУМ, зокрема, як організатор таборів. Після віднови УПУ вступив до пл. сеньйорату в Бамбергу. В Америці від 1950 року був членом 7-го Куреня, а від 1956 р. очолив його, як курінний. Постійно працював над вихованням української молоді, а також був директором Пластового музею в Клівленді.

Висловлюємо Родині наші найщиріші співчуття.

Хай пам'ять про Нього завжди буде з нами.

7-ий КУРІНЬ УПС ім. АНДРІЯ ВОЙНАРОВСЬКОГО

Ділимося сумною й болючою вісткою з рідними і знайомими, що в понеділок, 30 грудня 2002 р., відійшла у вічність наша найдорожча СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ІВАННА ПРИТОЦЬКА
з роду МЕНЦІНСЬКИХ

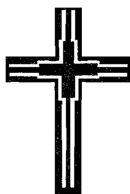
нар. 7 липня 1916 р.

ПАРАСТАС був відслужений у четвер, 2 січня 2003 р., в каплиці похоронного заведення Музика, а похорон відбувся в п'ятницю, 3 січня, з української католицької катедри св. о. Миколая на парафіяльний цвинтар у Чикаго.

У безмежному смутку залишені:

брат – ОРЕСТ МЕНЦІНСЬКИЙ з дружиною СВЯТОСЛАВОЮ
і сином ЮРІЄМ з дружиною МАРТОЮ і дітьми,
дочкою ОКСАНОЮ з чоловіком ЕВГЕНОМ ТИХАНСЬКИМ
і дітьми,
та дочкою ДАРІЄЮ з чоловіком ЕВГЕНОМ ДІРЕСТА
і дітьми
сестра – ОЛЕКСАНДРА БОРОДАЙКО з дочкою МАРТОЮ
і сином ОЛЕКСАНДРДОМ з дружиною ДІЯНОЮ
та ближча і дальша родина у США, Канаді, Україні і Польщі.

Вічна Їй пам'ять!

З глибоким смутком повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що в понеділок, 23 грудня 2002 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність на 89 році життя найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, ВУЙКО і ШВАҐЕР

бл. п.

РОМАН КАЧМАР

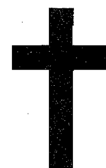
нар. 1 квітня 1914 р. в Бірчі, Галичина, Україна.

Похоронні відправи відбулися в суботу, 28 грудня 2002 р. в українській католицькій церкві св. Марії в Норт Порті, Фла., а відтак на кладовищі Venice Memorial Gardens.

У глибокому смутку залишилися:
дружина – АННА
син – РОСТИСЛАВ з дружиною ЛЮБОЮ
і сином МАРКОМ з дружиною ЛІДОЮ
дочка – МАРІЯ з чоловіком РОМАНОМ СТЕЦЬКО
і доньками НІНОЮ з чоловіком АРНО ШВАБ,
КАТЕЮ і НАТАЛЕЮ
син – СВЯТОСЛАВ з дружиною НЕНСІ
та синами МИКОЛОЮ і ПЕТРОМ
сестри – ІВАНКА ЛІЩИНСЬКА з родиною
– ІРЕНА ШАРУН з родиною
швагерка – МАРІЯ КАЧМАР з родиною в Україні
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

КАРПАТСЬКИЙ СОЮЗ ЗСА
Ділиться сумною вісткою зі всіма земляками й з українським громадянством, що 28 листопада 2002 р. на 86-му році життя відійшов у Божу вічність в Чикаго, Іл.

бл. п.

інж. ІВАН САРВАДІЙ

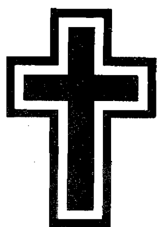
Вишкільний офіцер в гарнізоні „Карпатської Січі" в Хусті 1938-39рр., репресований мадярським і совєтсько-російським режимами, довголітній голова Карпатського Союзу відділу в Чикаго, щедрий жертводавець на культурні і релігійні цілі, особливо на Крайову „Просвіту" в Ужгороді.

Висловлюємо глибоке співчуття дружині Покійного пані Стефі і всій Його родині на Закарпатті в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА КАРПАТСЬКОГО СОЮЗУ

Замість квітів просимо складати пожертви на Крайову „Просвіту", які можна висилати на адресу: Carpathian Alliance, c/o Educational Council UCCA, P.O. Box 391 – Cooper Station, New York, NY 10276-0391.

Ділимося сумною вісткою, що 10 січня 2003 р. відійшла у вічність, на 92 році життя наша найдорожча
МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ВЕРОНІКА БРОНИСЛАВА ЦЕГЕЛЬСЬКА
з дому ДРОЗДОВСЬКА

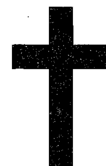
нар. у Львові в Україні.
Оперова співачка, учителька і громадська діячка.

Похорон відбудеться в суботу, 18 січня 2003 р. о год. 12-ій пол. в церкві св. Михаїла у Філядельфії, а відтак на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Па.

Залишені в глибокому смутку:
доньки – АНІЗІЯ КОВАЛЬЧУК з мужем РОМАНОМ
– д-р ОЛЬГА
сестра – МАРІЯ МАРКО з дітьми СТЕФАНОМ і ХРИСТИНОЮ
внуки – д-р РОМАН з дружиною БОГДАННОЮ
– д-р ЮРІЙ і СИНДІ
– АННА з мужем д-ром КУРТОМ
правнуки – ОЛЕСЬ, МАРУСЯ, КАЛАГАН, ТОМА, ЛУКА
сват – МИХАЙЛО КОВАЛЬЧУК з родиною
ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Її пам'ять!

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ В НЬЮ-ЙОРКУ
зі сумом повідомляє своїх членів та громаду, що 19 грудня 2002 р. в Ґластонбері, Кон. відійшов із цього світу на 91-му році життя вельми заслужений член Клюбу

бл. п.

ЯРОСЛАВ КЛИМ

Покійний був членом Клюбу від 1954 р., довгі роки членом управи. Він у своїй праці для Клюбу виказав велику послідовність у своїх зусиллях, щоби УСК постійно розростав, могутнів та був сильний.

Похоронено Покійного на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому пам'ять!

Вп. Дружині п. Іванці, доньці п. Зірці та ближчій і дальшій родині Покійного складаємо наші найщиріші співчуття.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО
СПОРТОВОГО КЛЮБУ В НЬЮ-ЙОРКУ

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ ЧИ КУПИТИ ХАТУ?

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA TRYTJAK
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKRYS@YAHOO.COM

ОСИП ГАВРИЛЮК
Професійний продавець забезпечення УНС
JOSEPH HAWRYLUK
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
79 Southridge Drive
West Seneca, NY 14224-4442
Tel.: 716 674-5185 • Fax: 716 675-2238

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

PROSTHODONTIST
д-р ОЛЕКСАНДЕР КМЕТА
косметика зубів,
загальне лікування, „Implants".
5E. 19th Street, 5th Floor, New York, NY 10003
Tel.: **(914) 522-2558**
Fax: **(914) 963-9701**
Доктор говорить по українськи

MEEST- KARPATY of INDIANA
БОГДАН БУХВАК – власник
Посилки в Україну - Найдешевші ціни!!
Пересилаємо пакунки і гроші в Україну і Східну Европу.
Можемо відбирати пакунки з хати.
7429 East 72th Court, Hobart, Indiana, 46342
Tel.: **(219) 947-7111**

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th St.#1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220
ECONOMY AIRFARES
Львів/Одеса
652 дол.+tax (round trip)
430 дол.+tax (one way)
Київ
547 дол.+tax (round trip)
391 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:**dumamuse@aol.com**

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки.
Замовляйте новий каталог на 2002 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК

КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ В НАСЛІДОК АВАРІЙ
✔ на роботі
✔ автомобільних
✔ в публічних місцях
✔ лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:
- ВОДІННЯ під впливом алкоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID
1373 Broad St., Clifton, NJ 07013
(973) 773-9800

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

16.9¢/min
Call UKRAINE
Great domestic rates. Great rates to the rest of the world - any day, any time, direct dial. We also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 10.9 c/min.
1-800-449-0445
LDPOST
WWW.LDPOST.COM

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою КАРПАТИ!

KARPATY

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом 2-7 днів

НАЙКРАЩІ ЦІНИ НА КВИТКИ

Добре знана у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно.
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Європи американські доляри

НА ВСІ АВІАЛІНІЇ СВІТУ!

Запрошення до Канади та США

Візи до України, Польщі та Росії

ПЕРЕСИЛКА ПАЧОК

Достава тракторів, автомобілів, побутової техніки та електроніки

Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді

ДОСТАВА ХАРЧОВИХ ПАЧОК З КАТАЛОГУ

ВІДПОЧИНОК на відомих курортах

На всі замовлення Ви отримаєте поквітовання від Ваших близьких

Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario,
Canada M6S 2Y4

Tel. (416) 761-9105 **1-800-265-7189** **Fax (416) 761-1662**

E-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca